ספר

אור עולם

אין דיזען ספר ווערט דערציילט דאס
גרויסקייט פון הרב הצדיק הגאון
והקדוש ר׳ אורי מסטרעליסק זצ״ל וואס
איז געווען באקאנט אויף דער וועלט מיט
דעם נאמען „שרף״. פון זיין געבוירענהייט
אן ביז זיין פטירה:

5

כל הזכויות שמורות אצל
הוצאת אמונה
© Copyright 1969 by
M. G. & J. G.

EMUNA PUBLISHING
142 Rodney Street
Brooklyn, N.Y. 11211
388-8812 — 384-0002

אור עולם

אין דיזע געשיכטע ווערט ערציילט וויא הרב הקדוש ר׳ אורי מסטרעליסק איז גיבוירין גיווארען וואס ער איז בעקאנט מיט דעם נאמען „שרף״:

אין דער שטאדט יאנוב האט געוואהנט איין מענטש מיט דעם נאמען ר׳ שמואל וואס ער איז גיוועזין איין גרויסע בעל צדקה וואס עס איז ניט גיוועזין קיין שום ארימאן וואס זאל ניט דורך גיין דורך דער שטאדט יאנוב ער זאל ניט עסין אין שלאפען בייא דעם ר׳ שמואל׳ן אין דער ר׳ שמואל איז גיוועזין בעקאנט אין דעם גאנצען געגענד. מיט זיין חסידות אין צדקה. אין דער ר׳ שמואל האט געהאט איין איינציגען זוהן וואס איז נפטר געווארען בייא זיין פאטערס לעבען. אין דעם ר׳ שמואל׳ס זוהן האט נאך זיך איבער געלאזט איין קינד מיט דעם נאמען שרה. זעלבסט פערשטענדליך איז דאס קינד אויף געהאדעוועט געווארען בייא איהר זיידע ר׳ שמואל:

אויך אין דער שטאדט יאנוב האט דעמאלט געוואהנט איין יהודי זייער א שלעכטער מענטש. אין ער האט דעמאלט זייער פיהל צרות אהן געטוהן אללע מענטשען פון דער שטאדט יאנוב אין איבער דעם האבען איהם אללע מענטשען פון דער שטאדט יאנוב איהם זייער פיינד געהאט. אין האבען זיך פון איהם זייער דער ווייטערד. אין וויא דער רשע האט איינמאהל דער זעהן דאס מיידיל רבקה איז זיא איהם זייער גיפעלען אין ער האט זיא געוואלט נעמין פער איין ווייב, נאהר בעוויל ער האט געוויסט אז דער ר׳ שמואל וועט איהם ניט וועלען געמען פער זיין אייניקיל רבקה. האט ער זיך מיישב גיוועזין אין ער איז געגאנגען צו דעם פריץ וואס ער האט געהאט צו שאפען איבער דער שטאדט אזוי וויא עס איז דעמאלט געוועזען וואס יעדער פריץ האט געהאט צו שאפען איבער דער שטאדט. אין ער האט געמעגט טוהן מיט דיא מענטשען פון דער שטאדט וואס ער האט נאהר געוואלט. אין דער רשע האט געזאגט

צו

צו דעם פריץ אזוי ווי ער האט זייער ליעב דעם פריץ אין ווייל שטענדיג דעם פריץ'ס טובה כדי דיא יודען זאלען אפגעבען אללע פאדאדקיס דעם פריץ. אין איבער דעם האבען איהם דיא יודען זייער פיינד אין ווילען זיך ניט מיט איהם משדך זיין. אין איבער דעם בעט ער דעם פריץ אז דער פריץ זאל זעהן אז דער ר' שמואל זאל איהם געבען זיין אייניקעל רבקה פער איין ווייב:

וויא דער פריץ האט דאס דערהערט איז ער זייער בייז געוואהרען אין האט פערשטאנען אז דעם רשע'ס רייד זענען אמת אין האט תיכף געשיקט נאך דעם ר' שמואל'ן אין האט בעפוילען אז ער זאל תיכף געבען זיין אייניקיל רבקה'ן צו דעם מסור פער איין ווייב. אין וויא דער ר' שמואל האט דאס דערהערט איז איהם זייער ניט גוט געוואהרען אויף דעם הארץ, אין האט גיענטפערט דעם פריץ אדוני השר וואס דיא ווערסט מיך הייסען טוהן וועל איך טוהן אין וויא נגיהל געלד דיא ווערסט מיך הייסען געבען וועל איך דיר געבען. נאר וואס דיא פארלאנגסט פין מיר אז איך זאל געבען מיין אייניקעל רבקה צו אזוי איין מסור דאס קען איך ניט:

זעלבסט פערשטענדליך איז דער פריץ זייער בייז געוואהרען אויף דעם ר' שמואל'ן אין האט איהם געהייסען שלאגען. אין דעם פריץ'ס קנעכט האבען איהם אזוי פיהל געשלאגען ביז ער איז בעפאלען אין חלשות. נאך דעם האבען זייא איהם אהיים געטראגען אין ער איז גילעגען צו בעט עטליכע טעג אין איז געשטארבען פון דעם שלאגען:

אין אזוי וויא דער ר' שמואל איז געשטארבען אין עס איז גאר איבער געבליבען דאס אייניקעל רבקה ביסלעך ווייס האט רבקה אויף גיגעסין דאס גאנצע פערמעגען וואס איהר זיידע ר' שמואל האט איהר איבער געלאזט, אין רבקה האט געמוזט ארבייטען זייער שווער אויף איהר שטיקעל ברויט, אבער צום בעדויערען האט זיך דער רשע דער מסור זיך נאך ניט געקילט וואס איבער איהם איז דער ר' שמואל געשטארבען און האט אלעס געזוכט מיטלען ווי אזוי רבקה'ן צו בעקומען:

איינמאהל איז ער געקומען צו רבקה'ן ביי נאכט און האט געוואלט צוברעכען די טיהר ווי רבקה איז געשלאפען, אבער דאס מיידעל רבקה האט אנגעהויבען צו שרייען ביז עס איז זיך צוזאמען געקומען פיהל מענטשען פון דער שטאדט ביז דער רשע איז פון דארט אנטלאפען

אַנטלאָפֿען, אָבער דער רשע איז תיכף צוריק געקומען און האָט גזוואָגט צו די מענטשען פון דער שטאָדט, נאָך דעם וואָס איך האָב געטוהן אַלעס נאָר וואָס איך האָב געוואָלט שרייט זי נאָך הילף, אָבער נאָך וואָס האָט זי דערפעהר נישט געשריגען. און ווי די צדיקת רבקה האָט דאָס דערהערט ווי דער רשע האָט אויף איהר אַרויסגעלאָזט אַ שם רע האָט זי זיך זייער געשעהמט, האָט זי זיך מיישב געווען און האָט אויספערקויפט איהרע אַלע זאַכען און איז אַוועק געפאָהרען פון דער שטאָדט און האָט זיך פערדינגען צו איין אַרענדאַר פאַר איין משרת:

דער אַרענדאַר איז געוועזען זייער אַ ירא שמים, און ווי ער האָט געזעהן ווי די צדיקת רבקה פיהרט זיך אָרענטליך אויף איז איהם זייער געפעלען, האָט ער זיך אויף גענאַסט אַז ער זאָל זעהן ריבקה'ן אַ טובה צו טוהן און ער זאָל זעהן פאַר אירעט ווענען אַ חתן און זאָל אויסהאַלטען כל הצטרכות החתונה, און אַזוי ווי עס איז בעוויסט קומען אין איין קרעטשמע בעלי עגלות ווען זיי פאָהרען פון איין שטאָד'ט אין דער צווייטער, און אין דער קרעטשמע רוהען זיי זיך אָפּ און רוהען אָפּ זייערע פערד. און די בעלי עגלות פלעגען דאָרט אין דער קרעטשמע אָפּדאַווענען און אָפּעסען. און צווישען די בעלי עגלות וואָס פלעגען קומען אין די קרעטשמע פלעגט דאָרט קומען איין יונגער בעלי עגלה מיט דער נאָמען ר' פנחס, דער בעל העגלה פנחס חאָטשע ער איז נישט גיוועזען קיין בן תורה נאָר פונדעסטוועגען איז ער געווען זייער איין פרומער מאַן וואָס ער האָט זיך אויסגעצייכענט מיט זיין פרומקייט קעגען די רעשט בעלי עגלות, און דער אַרענדאַר האָט דאָס אַלעס געזעהן, האָט ער אָנגעהויבען צו רעדען אַז פנחס זאָל נעמען זיין דינסט רבקה פאַר איין ווייב, און די חתן וכלה זענען איינגעגאַנגען אויף דעם און מען האָט למזל תנאים געשריבען:

אָבער דער מסור ווי ער האָט גיהערט אַז רבקה איז איין כלה געוואָהרען איז ער תיכף געגאַנגען צוא דעם חתן און האָט אויס גערעדט אויף די צדיקת רבקה אַללעס נאָהר וואָס ער האָט גיקענט ריידין, אין בעווייל איבזער חתן פנחס האָט געוואָלט איין אָרענדליך ווייב איז ער תיכף געפאָהרען צו דעם אָרענדאַר און האָט פער לזאָגט אַז מען זאָל מיט איהם אָפּ לאָזין דעם שדוך, און ווי די כלה האָט דאָס גיהערט האָט זי זייער אָהן געהויבען צוא וויינען, און אַזוי ווי דער חתן פנחס האָט גירעדט מיט דעם אַרינדאַר וועגען אָפּ לאָזען דעם שדוך

איז

איז אָהן געקומען אשליח אין האָט געזאָגט אז אזו ווי דער רוזי׳ ר׳ בער ממעזריטש פאָהרט אדורך דורך אייער קרעשטמי וויל ער זיין אפיסעל אָפּ רוהען דאָ ביי אייך אין קרעטשמי:

און אזוי וויא דער ארינדאר האָט דער הערט אז דער רבי ר׳ בער קומט אָהן האָט מען תיכף אָהן געגרייט איין חדר וויא דער רבי ר׳ בער זאָל זיין בעוויזל זיין נאָמען האָט שוין דעמאָלט גע׳שמט אויף דער וועלט. האָט זיך דער חתן מיישב געוועזען אז ער וועט דעם רבי׳ן ר׳ בער אללעס דער ציילען, אין אזוי וויא דער רבי ר׳ בער איז געקומען איז דער חתן פנחס צו איהם אריין געגאנגען אין האָט נאָך ניט געהאט געשטעלט דיא פיס אויף דיא שוועל, האָט דער רבי ר׳ בער געזאָגט צוא דעם חתן פנחס דיא אלע רייד וואָס מען האָט דיר דער ציילט דאָס איז אלעס שקר זי איז איין כשר קינד אין זי וועט מיט דיר האָבען כשרע קינדער:

נאָך דער חתונה האָט דיא צדיקת רבקה ניט געקאָנט וואָהנען מיט איהר מאן פנחס בעוויזל ער איז געוועזען איין פראָסטער מענטש האָט זיא זיך געוואָלט מיט איהם גט׳ן. נאָהר בעוויזל דיא חתונה איז געוועזען דאָרך דעם רבי׳ן ר׳ בער איז זיא יעצט אויך געפאָהרען צוא דעם רבי׳ן ר׳ בער ער זאָל איהר געבען איין עצה וואָס זיא זאָל טוהן, אין אזוי וויא זיא איז געקומען צום רבי׳ן ר׳ בער אין האָט איהם אלעס דער ציילט. האָט דער רבי ר׳ בער איהר גיענטפער׳ט אז זיא זאָל זיך מיט איהם ניט גט׳ן בעוויזל עס וועט פון זייא ארויס קומען זייער א טייער קינד וואָס ער וועט פעלייכטען דיא וועלט מיט זיין תורה אין חסידות וואָס עס וועט זיין צו איהם ניט זיין קיין גלייכין אין זיין דור, אין וויא דיא צדיקת רבקה האָט דאָס דער הערט איז זיא אהיים געפאָהרען אין האָט זיך אָהן געהויבען צוא היילינען מיט כל מיני קדושה וטהרה, אין אזוי וויא זיא איז מעוברת געוואָהרען איז זיא ווייטער געפאָהרען צוא דעם רבי׳ן ר׳ בער אין אזוי וויא זיא איז אריין געקומען צוא דעם רבי׳ן ר׳ בער האָט זיך דער רבי ר׳ בער פער איהר אויף גישטעלט אין האָט זיא גיבענטש:

און דאמאָלט איז גיוועזען ביי דעם רבי׳ן ר׳ בער הרב מנעסכיז האָט דער רב מנעסכיז געפרעגט דעם רבי׳ן ר׳ בער וויא קומט דאָס אז ער זאָל זיך אויף שטעלען פער איין אשה האָט דער רבי׳ ר׳ בער איהם גיענטפערט ניט פער איהר האָב איך מיך אויף גישטעלט נאָהר

פער

פער דעם קינד וואָס זיא איז מיט איהם מעוברת האָב איך מיך אויף גישטעלט וואָס ער וועט פער לײַכטען דיא גאַנצע וועלט מיט זײַן תורה אין חכמה, אין עס איז אַזוי גיוועזען אין זיא האָט געהאַט דעם הײַליגען צדיק וקדוש הרבי ר׳ אורי מסטרעליסק וואָס דיא וועלט האָט איהם גערופען מיט דעם נאָמען „שרף" וואָס ער איז גיוועזען גלײַך צוא אײַן מלאך אלקים, זײַן זכות זאָל אינץ בײַא שטײַן מיר זאָלען זוכה זײַן צוא זײַן לעכט במהרה בימינו אָמן:

אוּן דִיזֶע גֶעשִׁיכְטֶע וֶוערְט עֶרְצֵיילְט דָאס גֶעבּוֹירֶען שַׁאפְט פוּן רַבֵּינוּ הַקָדוֹשׁ ר׳ אוֹרִי מִסְטְרֶעלִיסְק זי"ע:

ווען דער הײַליגער רבי ר׳ אורי מסטריליסק האָט אָנגיהויבען צו שײַנען אויף דער וועלט מיט זײַן גרויסקײַט, האָט ער געזאָגט פאַר זײַנע חסידים מיט דיזען לשון: אַזוי וויא יעדען איז בעוויסט איז מײַן פאָטער גיוועזען אײַן בעל עגלה נאַכהער איז ער גיוואָרען א שנײַדער אין האָט גיוואָהנט אין אַדאָרף, אין דיזען דאָרף האָבען זיך נישט גיפונען קײַן מנין יודען מען זאָל קאָנען דאווינען בעזאמען, אין איך בין אין דיזען דאָרף גיבורען גיוואָרען, אין דאַמאָלס איז מײַן פאָטער גיוועזען זײַער אָרים אין האָט נישט גיקאָנט אָהן גרײַטען דאָס מינדעסטי אויף דעם ברית. און א חוץ דעם האָט ער נישט גיקריגען קײַן מנין יודען וואָס זאָלען אַרויס פאָהרען אין דאָרף אַרײַן אויף דעם ברית. און צוא דינגען מענטשען פאַר געלד, אַזוי וויא דאַמאָלס איז דער מנהג ביוועזען בײַא דיא דערפס לײַט, איז ער נישט גיוועזען בכוח, איז דאָס זעלבסט פאַרשטענדליך אז מײַן פאָטער ז"ע האָט דערפין גיהאַט גרויס עגמת נפש און ער האָט זיך ניט גיקאָנט קײַן שום עצה געבען:

ווען עס איז גיקומען דער טאָג פון ברית איז מײַן פאָטער גיגאַנגען אויף דעם וועג וואָס גײַט אין שטאָדט אַרײַן צוא זעהן אפשר וועט דאָרט אָנפאָהרען וועלכער יוד פון שטאָדט וועט ער איהם בעטען ער

ער זאל מיט איהם ארויס גיין אין דארף אריין זיך מצרף זיין צוא מנין. אבער ער איז אזוי גישטאנען עטליכע שעה און ער האט נישט גיזעהן קיין שום יוד. עס איז שוין גיהאט פערבייאגיגאנגען א האלבער טאג און ער האט נאך אלץ נישט גיהאט קיין מנין. האט מיין פאטער זייער אנגיהויבען צוא וויינען און בעטען בייא השי"ת אז ער זאל איהם ציא שיקען עטליכע יודען כדי ער זאל קאנען מאכען דעם ברית:

אזוי וויא ער שטייט אזוי פארטראכט אין זיין גיבעט. פולצינג פאהרט אהן אפיהר און זיא דערנענטערט זיך צוא איהם. ער האט באלד דערקענט אז דאה פאהרען יודען. און וויא דיא יודען האבען גיזעהן אז ער וויינט זייער זענען זיא צוא געפאהרען נענטער צו איהם און האבען איהם גיפרעגט וואס וויינסט דיא, האט ער גיענטפערט, פאר וואס זאל איך ניט וויינען אז עס איז מיר גיבוירען גיוואהרען א זוהן און היינט דארף זיין דער ברית. אין בייא מיר אין דארף געפינט זיך נישט קיין מנין יודען. אין איך שטייא שוין דאה העכער אהאלבען טאג און איך זעה ניט קיין שום יוד דארך פאהרען. און אחוץ דעם אלעם בין איך זייער ארעם און האב נישט דאס מינדעסטע אנגיגרייט אויף דעם ברית:

וויא דיזע מענטשען האבען דאס דער הערט, האבען זייא ציא איהם גיזאגט זארג נישט. מיר זענען מחותנים. מיר פאהרען פון אחתונה אין מיר האבען מיט זיך לעקעך און בראנפען און איינגימאכטץ. און עס איז אויך דאה צווישען אינז א רב מיט א חזן, מיר וועלען פאהרען צוא דיר און דיא וועסט מאכען דעם ברית בשמחה אין מיט פיהל פרייד אין מיר וועלען מאכען א סעודה אזוי וויא בייא דעם גרעסטען גביר:

נאך דעם וויא דער הייליגער רבי ר' אורי מסטרעליסק האט גיענדיגט דיזע מעשה האט ער גיזאגט ציא זיינע חסידים. איהר ווייסט אז דער סנדק איז גיוועזען אברהם אבינו, דער רב איז גיוועזן משה רבינו, און דער חזן איז גיוועזען דוד המלך, אין מען האט זייא צראב גישיקט פון הימעל. בעוויל השי"ת האט דערזען מיין פאטערס גיוויין. זי"ע ועכי"א:

אין דיזע געשיכטע ווערט ערציילט דאס התנהגות פון רבינו הקדוש ר׳ אורי מסטרעליסק ווען ער איז נאך געוועזן איונגעל:

ווען דער הייליגער רבי ר׳ אורי מסטרעליסק איז נאָך געוועזן אקליין יונגעל, איז ער אַמאָהל גיזעסען לעבען זיין פאָטער, ווען דער פאָטער איז גיוועזן באשעטיגט ביי א איין ארבייט. פלוצלינג האָט דאָס קינד אָנגיהויבען צוא וויינען, האָט דער פאָטער איהם גיפרעגט נאָך וואָס וויינסט דיא, האָט ער גיענטפערט. איך וויין אויף גלות השכינה, האָט זיך דער פאָטער זייער פאַר ווינדערט אויף זיינע רייד און האָט גיזאָגט, איך זעה אַז דאָס קינד וועט זיין זייער א גרויסער געטליכער מאַן:

ווען דער רבי ר׳ אורי מסטרעליסק איז אַביסעל גרויס געוואָרען און מען האָט שוין געדאָרפען אַ מלמד פאַר זיינעט וועגען, און זיינע עלטערען האָבען דאָך געוואָהנט אין דאָרף, האָבען זיי דאַדורך זיך געמוזט אויסציהען פון דאָרף אין שטאָט אַריין, און זיי האָבען זיך באַזעצט אין שטאָדט יאַנוב, נאָר זיינע עלטערען זענען געווען זייער אָרים האָבען זיי נישט געקאָנט פאַר איהם צאָהלען קיין מלומד געלד, און אומזיסט האָט קיין שום מלמד נישט געוואָלט אַריין נעמען קיין תלמיד, האָבען זיינע עלטערען דערפון געהאַט גרויס עגמת נפש:

אין דיזער צייט האָט געוואָהנט אין דער שטאָט יאַנוב איין גרויסער גביר, וואָס דיזער גביר האָט געהאַט אַ זוהן אין די זעלבע יאָהרען וואָס דער רבי ר׳ אורי מסטרעליסק, האָט דער גביר אהיים גענומען צו זיך אַ מלמד ער זאָל לערנען מיט זיין זוהן, און וייל דעם גביר׳ס זוהן האָט געהאַט זייער אַ שלעכטען קאָפּ, האָט דער גביר געבעטען ביי דעם מלמד ער זאָל לערנען מיט דעם רבי׳ן ר׳ אורי מסטרעליסק כדי דער ר׳ אורי זאָל איבערחזר׳ן מיט זיין זוהן דאָס לערנען וואָס זיי האָבען געלערענט ביי דעם מלמד:

פון דיזען מלמד האָט דער הייליגער רבי אורי מסטרעליסק זייער פיהל געליטען, ער פלעגט איהם פיהל מאָל שלאָגען ביז עס איז גון איהם געריגען בלוט, בעוויל דער מלמד האָט געוויסט אז ער לערענט מיט איהם אומזיסט, דורך דעם פלעגט ער איהם אנטוהן געברוינטע צרות,

און

און ווי זיינע עלטערען האבען געזעהן דאס אכזריות פון מלמד, האבען זיי שוין נישט געוואלט שיקען זייער זוהן צו איהם לערנען, און האבען געזאגט אז השם יתברך וועט אונז צושיקען איין אנדער ארט מיר זאלען קאנען שיקען אונזער זוהן לערנען:

און עס איז טאקי אזוי געווען, השם יתברך האט איהם צוגעשיקט איין אנדער ארט צו לערנען, אין א דארף נישט ווייט פון יאנוב האט דארט געוואהנט א ארענדאר וואס האט געהאלטען א עקסטרע מלמד פאר זיין זוהן, האבען זיינע עלטערען ביי איהם געפועל'ט ער זאל לאזען זיין זוהן אויך לערנען צוזאמען מיט זיין זוהן, און פון דאמאלס אן פלעגט ער אלע טאג גיין פון שטאדט אין דארף אריין לערנען, סיי זומער סיי ווינטער, ער האט גאר נישט געקיקט אויף דעם שלעכטען וועטער פון דרויסען, און אויף דעם וואס עס איז איהם אויסגעקומען צו גיין דורך פעלדער און וועלדער, נאר ער פלעגט אלע טאג גיין מיט גרויס חשק לערנען:

דער פאטער זיינער פלעגט איהם אלע טאג מיט נעמען אין שוהל אריין דאווענען, איינמאהל האט זיך געטראפען אז דער פאטער האט איהם מיטגענומען אין שוהל אריין דאווענען און האט איהם פארגעסען אהיים צו נעמען, דער שמש פון שוהל האט איהם נישט געזעהן, וויל ער איז געשטאנען אין א ווינקעל און געדאווענט, און האט פארשלאסען די שוהל און איז אוועק בעגאנגען, די עלטערען האבען איהם א גאנצע נאכט ארום געזוכט אין דער גאנצער שטאדט און האבען איהם נישט געפונען, דעם פאטער איז נישט איינגעפאלען אז ער איז פארבליבען אין שוהל, נאר הערשט אין דער פריה ווען דער שמש האט געעפענט די שוהל האט ער איהם נאך געטראפען שטיין אין ווינקעל דאווענען די שמונה עשרה פון מעריב:

ווען דער רבי ר' אורי איז אלט געווארען דרייצען יאהר איז זיין שוין געווען באוויסט מיט זיין שארפען מוח ארום דעם גאנצען געגענד, און נאכהער ווען ער איז אלט געווארען פופצען יאהר איז ער שוין געווארען זייער גרויס אין לערנען און פלעגט לערנען מיט זיינע חברים, און אויך פלעגט ער פיהל מאהל גיין אין א שטעטיל נאענט פון זיין שטאדט צו לערנען דארט מיט בחורים:

צווישען די צוויי שטעטלעך וואס דער רבי ר' אורי פלעגט גיין דארט לערנען, האט זיך געפונען א דארף, אין דעם דארף האט געוואהנט

געוואָהנט אַ פּריץ זייער אַ רייכער, און ער האָט געהאַלטען ביי זיך אַ משומד פאַר אַ זשאַנבצע ער זאָל אכטונג געבען אויף זיינע געשעפטען, דיזער פּריץ פלעגט אָפט האָבען וויכוחים מיט דעם משומד, און ווען דער פריץ פלעגט זעהן אַלע טאָג דעם רבי'ן ר' אורי דורך גיין דורך זיין דאָרף זייער פאַרטיפט אין זיינע געדאַנקען, האָט ער געזאָגט צום משומד, דעם בחור וועט אמאָהל זיין זייער גרויס, ווי דער משומד האָט דאָס געהערט, האָט ער אָנגעהויבען מבזה צו זיין אַלע יודען פאַר דעם פריץ, אַז קיין שום יוד האָט נישט קיין וויסענשאַפט אין וועלטליכע חכמות, והא ראיה, רוף אַהער דעם בחור און רעד מיט איהם וועסט די זעהן אַז ער ווייסט גאָר נישט פון וועלטליכע זאַכען:

אַמאָהל האָט זיך געטראָפען ווען דער בחור איז פרייטאָג צוריק אַהיים געגאַנגען אין זיין שטאָדט אריין און ער איז דורך געגאַנגען דורך דעם דאָרף און ער איז געווען זייער פאַרטיפט אין זיינע געדאַנקען אַזוי ווי זיין שטייגער איז שטענדיג געווען, האָט איהם דער פריץ צוגערופען צו זיך, נאָר דער בחור ווייל ער איז געוועזען זייער פאַרטיעפט אין זיינע געדאַנקען האָט נישט געהערט צו דער פריץ האָט איהם גערופען, האָט דער משומד אָנגעהויבען צו שפעטען פון דעם בחור, און דערווייל האָט זיך דער בחור געגעבען אַ קוק אום האָט ער געזעהן דעם פריץ, און ווי דער פריץ האָט איהם גערופען נאָך אַמאָהל איז ער באַלד צוגעגאַנגען צו איהם, האָט איהם דער פריץ געפרעגט פאַר וואָס ער איז נישט באַלד צוגעגאַנגען צו איהם ביי דעם ערשטען מאָהל רופען, האָט דער בחור זיך פאַרענטפערט אַז ער האָט נישט געהערט מען זאָל איהם רופען ווייל ער איז געווען זייער פאַרטראַכט אין אַ שווערען פּלפול, דער פריץ האָט מיט איהם אָנגעהויבען צו רעדען האָט ער געזעהן אַז ער איז אַ גרויסער חכם איז ער איהם זייער געפעלען געוואָרען, און ווי דער משומד האָט דאָס געזעהן האָט ער אָנגעהויבען צו לעסטערען די היילגע תורה און האָט געזאָגט צום בחור, ווי איך זעה דיין קלוגשאַפט וואָלט פאַר דיר פיהל גלייכער געווען זיך צו לערנען אין אַנדערע וויסענשאַפטען, נישט אין דער תורה:

דער דאָזיגער בחור האָט איהם געענטפערט מיט דיזען לשון: מיר האָבען גענומען די תורה אויף דעם באַרג סיני אין געגענוואַרט פון אַלע יודען, און אַלע יודען זענען בעשטאַנען אויף דער תורה, און מיר האָבען געהערט גאָטס קול רעדען בשעת ער האָט אונז געגעבען די תורה:

תורה, דעריבער אז די הייסט פארלאזען די תורה קאנען מיר זי ניט פארלאזען נאר אויף דעם זעלבען אופן אזוי ווי מען האט זי אונז געגעבען, דהיינו, אין געגענווארט פון אלע יודען און זאלען בעשטייען דערויף, און מען זאל הערען גאטס קול אז ער וועט זיי געבען א נייע תורה, דאמאלס וועלען מיר פארלאזען די תורה, אבער ווי לאנג עס איז בישט אזוי געווען קאנען מיר נישט פארלאזען די תורה, דער משומד איז געבליבען זייער פארשעמט פאר דעם פריץ ווייל ער האט נישט געוויסט וואס צו ענטפערען אויף דיזע רייד, זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן:

אין דיזע נעשיכטע ווערט דערציילט די חתונה פון רבינו הקדוש ר׳ אורי מסטרעליסק זכותו יגן עלינו:

דער הייליגער צדיק ר׳ אורי מסטרעליסק ז״ל האט חתונה געהאט, זיין פרוי פריידא ע״ה איז געווען א גרויסע צדיקת, זי פלעגט טוהען אלע שווערסטע ארבייטען אבי דער מאן זאל זיצען און לערנען, און זי האט איהם מפרנס געווען, א קורצע צייט נאך דער חתונה זענען זיי אוועק פון דער שטאדט יאנוב קיין לעמבערג דארט צו וואהנען, כדי דארט צו זוכען זייער פרנסה, דארט אין לעמבערג האבען זיי זיך געדינגען א קעלער שטוב זייער א ענג בוואהנונג, ווייל זיי האבען נישט געקענט קומען צו א גרעסערע וואהנונג ווייל זיי זענען געווען זייער ארים, און די צדיקת פריידא ע״ה האט אנגעהויבען צו האנדלען מיט גרינווארג און האט דערפון פארדינט אויף טריקען ברויט, און דער רבי ר׳ אורי פלעגט זיצען בייטאג און בייגאכט על התורה ועל העבודה, און קיין שום מענשט האט נישט געוויסט פון זיין דהקות בעוויל אויס׳ן פנים האט מען אים נישט דערקענט, ווייל ער פלעגט שטענדיג זיין פרייליך:

נאכהער ווען עס איז איהם געבארען געווארען א זוהן דער הייליגער צדיק ר׳ שלמה זצ״ל, האט דער רבי ר׳ אורי מכבד געווען מיט סנדקאות דעם גביר ר׳ לייב מימעלעס, וואס ער איז געווען דעם לובלינער רבינ׳ס שוואגער, דער ברית איז געווען אין בית המדרש, נאך דעם ברית איז דער סנדק און דער מוהל און נאך מענטשען געגאנגען

צו

צו איהם אויף א סעודת מצוה, נאר ווי זיי זענען אריין געקומען אין שטוב און האבען געזעהן דאס ארימקייט, זענען זיי זייער דערשראקען געווארען:

די רביצען האט דערזעהן דעם עולם אריין קומען, האט זי זייער אנגעהויבען צו וויינען, ווייל זי האט זיך זייער געשעמט וואס זי האט ניט מיט וואס מכבד צו זיין די אורחים, און דער בעל ברית איז געשטאנען זייער פריילעך וואס ער האט זוכה געווען מל צו זיין זיין זוהן, נאר ווי ער האט דערזעהן דעם צער פון דער רעביצען, האט ער זי געטרייסט און געזאגט, אויב ווייל מיר האבען נישט קיין פרנסה בריות דעריבער זאלען מיר זיך נישט פרייען מיט אונזער זוהן, און וואס מיר האבען זוכה געווען צו אזא גרויסע מצוה:

די מענטשען וואס זענען געווען אויף דעם ברית האבען יעצט זיך דערוויסט פון זיין ארימקייט, ווארען ביז יעצט האבען זיי נישט געוויסט אז ער איז אזוי ארים, האבען זיי באלד צוגעגרייט א סעודה אזוי ווי ביי דעם גרעסטען גביר, און זיי האבען זיך זייער משמח געווען:

אויף דעם צווייטען טאג נאך דעם ברית האט דער גביר ר׳ לייב מימעלעס געפרעגט דעם רבי׳ן ר׳ אורי פון וואנען ער דערגערט זיך, האט איהם דער רבי געענטפערט: איך האב צוויי קוה, פון דיזע צוויי קוה שפייז איך מיך מיט מיין בני בית, און ווייל דער גביר ר׳ לייב האט געוואלט מהנה זיין דעם רבי׳ן ר׳ אורי חסיד, האט ער אנגעזאגט אין שטוב אז מען זאל ביי קיינעם נישט קויפען קיין מילעך נאר ביי אורי חסיד, נאר ווי פארוואונדערט איז ער אבער געווארען אז ווען זיין משרתות איז געגאנגען צו ר׳ אורי׳ן קויפען מילעך האט זי געטראפען די רביצען אין שטוב און האט זיך געהייסען געבען מילעך, די רביצען האט זי אנגעקוקט, זי האט גערעכענט אז זי מאכט פון איהר א שפאס, די משרתות האט געזעהן אז די רביצען פארוואונדערט זיך זייער, האט זי געענטפערט, מיין בעל הבית האט מיר אנגעזאגט אז איך זאל אין ערגיץ נישט קויפען קיין מילעך נאר ביי אייך, האט די רביצען געזאגט, ביי מיר אין שטוב איז צייט מיין חתונה נאך נישט געזעהן געווארען קיין טראפען מילעך:

די משרתות איז אהיים געגאנגען און געזאגט דעם בעל הבית אז עס איז א ליגען, ביי דעם אורי חסיד געפונט זיך נישט קיין קוה, און די רביצען זאגט אז זייט איהר חתונה האט זי נאך נישט געהאט אין שטוב

קיין

קײן טראָפּען מילעך, האָט זיך דער בעל הבית זײער פאַרװוּנדערט, װי פאַלט דאָס אויס ר׳ אורי חסיד זאָל איהם זאָגען אזא ליגען, װאָרום ער האָט בשום אופן געװיסט אז ער איז זײער אײן ערליכער מאַן מן הסתם אז ער האָט געזאָגט אז ער האָט צװײ קוה מוז זײן אמת :

נאָך דעם װי דער גביר האָט געטראָפען דעם רבי׳ן ר׳ אורי אין בית המדרש, האָט ער איהם געפרעגט, װי פאַלט איהר אויס צו זאָגען אזא ליגען אז איהר האָט צװײ קוה און פון דעם זענט איהר אײך מפרנס, און איך האָב געשיקט צו אײך נאָך מילעך האָט די רביצען געענטפערט אז זי האָט נישט קײן מילעך, האָט דער רבי ר׳ אורי געענטפערט, חס וחלילה, איך זאָג נישט קײן ליגען, דאָס זענען די צװײ קוה װאָס איך בין מיך מפרנס : „כי״ בו ישמח לבנו, „כי״ בשם קדשו בטחנו, פון די זע צװײ קוה (כי) האָב איך מײן חיונה, פון דאַמאָלס אָן פלעגט דער גביר ר׳ לײב מימעלעס שיקען כסדר אלע טאָג זײן פרנסה פאַרבאָרגען דער רבי זאָל נישט װיסען, װאָרען ער האָט נישט געװאָלט נעמען קײן אומזיסטע געשאַנקען :

אײן אַ צײט אַרום האָט ער אָנגעהויבען צו פאָהרען צו רבי׳ס, כדי ער זאָל זיך אויסקלויבען אַ רבי׳ן װאָס ער זאָל צו איהם כסדר פאָהרען, צום ערשטען איז ער געפאָהרען קײן ליזענסק צום רבי׳ן ר׳ אלימלך זצ״ל און איז דאָרט אָפּגעזעסען אַ צײט און איז פון דאָרט אװעק געפאהרען קײן אוסטראהא צום רבי׳ן ר׳ ייב״א זצ״ל :

װען דער רבי ר׳ ייב״א האָט זיך געזעצט עסען זײן נאַכט עסען האָט ער געבעטען דעם רבי׳ן ר׳ אורי זצ״ל ער זאָל אויך זיצען מיט איהם, האָט ער איהם צוליעב געטוהן, בשעת דעם עסען האָט ער געזעהן אז דער רבי ר׳ ייב״א עסט זײער פיהל, מען האָט איהם אַנידער געשטעלט גרויסע כלים מיט עסען און ער האָט אַלעס אויפגעגעסען, נאָר נאָך דעם װי ער האָט שוין נישט געקאָנט מעהר עסען און האָט איבער געלאָזט ביסלעך אין די כלים, האָט ער זיך צוגעבויגען צו די כלים און האָט געבעטען ביי די ביסלעך עסען אז זיי זאָלען נישט האָבען אויף איהם קײן פאַרדראָס װאָס ער עסט נישט אויף אין גאַנצען כדי מתקן צו זײן דערמיט דאָס עסען, װייל ער קאָן שוין נישט מײן עסען, האָט דער פון דער רבי ר׳ אורי פאַרשטאַנען דאָס גרויסקײט פון רבי׳ן ר׳ ייב״א, דאָס װאָס ער עסט אַזױ פיהל איז כדי דערמיט מתקן צו זײן די הײליגע ניצוצין װאָס געפינען זיך אין עסען

נאָך

נאָך דעם בענטשען האָט זיך דער רבי ר׳ ייב״א געזעצט לערנען און איז אויפגעווען אַ גאַנצע נאַכט, און האָט געלערענט מיט גרויס התלהבות און מיט גרויס התמדה, נאָכהער אין דער פריה האָט ער זיך בעשטעלט דאַווענען אויך מיט גרויס התלהבות, און נאָך די אַלע זאַכען האָט אַלץ דער רבי ר׳ אורי איהם נישט געוואָלט נעמען פאַר קיין רבי׳ן, ער האָט געזאָגט אז ער האָט נישט קיין פאָרכט פאַר איהם איז אַ בעוויין אז דאָס איז נישט זיין רבי׳:

פון דאָרט איז ער געגאַנגען קיין קאָרץ צום רבי׳ן ר׳ פנחס זצ״ל וואָס ער איז דאַמאָלס געווען דער עלצטער רבי אין זיין דור, נאָר אַזוי ווי ער האָט איבערגעטרעטען זיין שוועל האָט איהם דער רבי ר׳ פנחס געגעבען שלום און האָט צו איהם געזאָגט גיי געזונטערהייט איך בין נישט דיין רבי, און ער איז פון דאָרט אַוועק געגאַנגען:

נאָכהער איז ער געגאַנגען קיין נעסכיז צום רבי׳ן ר׳ מרדכי זצ״ל, און פון דאָרט איז ער געגאַנגען צום הייליגען רבי׳ן ר׳ זושא זצ״ל, דער רבי ר׳ זושא האָט איהם זייער מקרב געווען, און ווען ער איז פון איהם אַוועק געגאַנגען האָט ער איהם געבענטש מיט דער ברכה: אַז די שכינה זאָל זיך פון איהם נישט אָפּטוהן ווי לאַנג ער וועט לעבען, און ער זאָל ווי צום געכסטען געפונען אַ רבי׳ן ווי צו איהם פאַסט צו:

פון דאָרט איז ער ווייטער געגאַנגען קיין קאַרלין צום רבי׳ן ר׳ שלמה זצ״ל, און ווי ער איז דאָרט אַהין געקומען, האָט ער געטראָפען דעם רבי׳ן זיצען אין דרויסען לעבען דער שטוב, דער רבי ר׳ שלמה האָט איהם געגעבען שלום, און עס איז באַלד אויף איהם געפאַלען אַ פחד, דערפון האָט ער פאַרשטאַנען אז צו דעם רבי׳ן דאַרף ער כסדר גיין, און ער איז דאָרט פאַרבליבען אויף אַ לאַנגע צייט:

ביי דער גאַנצער צייט וואָס דער רבי ר׳ אורי האָט זיך געזאָמט ביים רבי׳ן ר׳ שלמה מקאַרלין, איז זיין פרוי דערווייל געווען ביי דעם רבי׳ן ר׳ נפתלי הירץ סוחיסטאָוועֶר זצ״ל, וואָס מען האָט איהם גערופען „דער שוואַרצער מגיד״, און ווען דער רבי ר׳ אורי איז אַהיים געקומען אויף פסח קיין לעמבערג, האָט ער אויך געמוזט עסען ביי דעם רבי׳ן ר׳ נפתלי הירץ זצ״ל, ווי דער רבי ר׳ נפתלי האָט געזעהן זיין התנהגות און די גרויסע קדושה זיינע, האָט ער צו איהם געזאָגט: איך זעה דאָך אַז איהר זענט אַ גרויסער ירא שמים, און עס שטייט אין פסוק „ותקם את דבריך כי צדיק אתה״, דאָס איז טייטש די זאָלסט מקיים זיין דיינע רייד וייל

ווייל די ביסט א צדיק, פאר וואס דען ביסטו נישט מקיים וואס די האסט איינגעשריבען אין דער כתובה: „ואנא אפלח ואוקיר ואיזון ואפרנס וכו׳״, דאס איז טייטש: די ביסט מחויב צו געבען דעם ווייב פרנסה, וואס דען ביסטו אוועק אויף אזוי א לאנגע צייט און האסט דיין ווייב איבער געלאזט אן פרנסה, האט דער רבי ר׳ אורי געענטפערט, וואס שטייט ווייטער אין דער כתובה, „כהלכות גובריאין יהודאין דמפרנסין נשיהון בקושטא״, דאס איז טייטש: אזוי ווי אלע יודען וואס שפייזען זייערע ווייבער מיט אמת, דעריבער האב איך געמוזט פאהרען צום איין רבי׳ן צו זוכען דעם אמת, זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן:

אין דיזע געשיכטע ווערט דערציילט ווי דער רבי ר׳ אורי מסטרעליסק זצ״ל האט אנגעהויבען נתגלה צו ווערען:

ווען דער הייליגער רבי ר׳ אורי מסטרעליסק האט אנגעהויבען נתגלה צו ווערען און מען האט אנגעהויבען פון אלע זייטען צו פאהרען צו איהם, האט זיך דערוועקט דער חשק אין רבי יהודה צבי פון סטרעטין ז״ע אויך צו פאהרען זיך ערקענען מיט דעם רבי׳ן ר׳ אורי, דער דאזיגער רבי יהודה צבי איז געווען זייער א גרויסער מאן אין תורה און אין יראת שמים, און ווען די איינוואהנער פון סטרעטין האבען איהם געוואלט אויפנעמען פאר א רב, האט ער נישט געוואלט אויף זיך נעמען דאס רבנות, נאר עס האט דארט אין סטרעטין געפעלט א שוחט, האט ער געזאגט, אז א שוחט וויל ער יא זיין. און ער איז פארבליבען שוחט אין סטרעטין, און דאס איז באוויסט אז בשעת ער פלעגט גיין שעכטען א עוף פלעגט דאס עוף אליין צו פליהען צו איהם, דעסגלייכען אז ער פלעגט גיין שעכטען א בהמה פלעגט די בהמה פון זיך זעלבסט אויסציען דעם האלדז צום שעכטען:

עס האט זיך אמאהל געטראפען אז פון א פריץ׳ס הויף איז אנטלאפען איין אקס אין וואלד אריין, און דער אקס פלעגט מזיק זיין פיהל מענטשען און עס איז נישט מעגליך געווען איהם צו חאפען, האבען מענטשען

מענטשען גזאגט צום פריץ אז ער זאל בעטען רבי יהודה צבי דעם שוחט ער זאל איהם שעכטען ווען דער אקס פון זיך זעלבסט צו איהם צו גיין. דער פריץ האט אזוי געטוהן, ער האט געבעטען דעם שוחט ער זאל שעכטען דעם אקס, און ווי דער שוחט איז נאר געקומען מיט דעם חלף אין וואלד אריין, איז דער אקס באלד צוגעלאפען צו איהם און האט אויסגעצויגען דעם האלדז און ער האט איהם געשאכטען, און מען דערציילט אז עס איז אמאהל געקומען צופליהען א עוף פון דער שטאדט דאהאטין ביז סטראטין גלייך צום שוחט אין די הענד אריין כדי ער זאל עס מתקן זיין מיט דעם שעכטען:

דעם דאזיגען שוחט רבי יהודה צבי האט זיך אמאהל פארגליסט צו פאהרען קיין לעמבערג צום רבי'ן ר' אורי, דערווייל האט זיך געמאכט אז א גרויסער גביר פון סטרעטין האט אויך געוואלט פאהרען קיין לעמבערג צום רבי'ן וועגען א ישועה, האט ער מיטגענומען דעם ר' יהודה צבי מיט זיך אויף זיינע הוצאות, כדי ער זאל רעדען פון זיינעט וועגען, און ווי זיי זענען געקומען קיין לעמבערג האבען זיי געהערט אז עס איז געקומען קיין לעמבערג א גרויסער צדיק און ווייער א גרויסער בעל מופת, האט דער גביר געבעטען דעם ר' יהודה צבי ער זאל מיט איהם אריין גיין צו דעם רבי'ן, און ווי זיי האבען נאר געעפענט די טיער אריין צו גיין צום רבי'ן איז דער רבי פונקט געשטאנען אויסגעדרייט מיט דעם פנים צו דער וואנד, איז דער רבי ר' יהודה צבי באלד צוריק ארויסגעלאפען און ער האט געזאגט אז ער האט באלד דערקענט אז דער צדיק איז פון דער קליפה ר"ל, און ער איז באלד געגאנגען צום רבי'ן ר' אורי, און ווי ער איז אריינגעקומען צום רבי'ן ר' אורי האט ער פונקט געהאלטען אין מיטען דאווענען, האט ער געווארט ביז דער רבי האט געענדיגט דאס דאווענען, דערנאך איז ער געגאנגען נעמען שלום, האט איהם דער רבי מכבד געווען ער זאל מיט איהם עסען מיטאג, און ער איז בעשטאנען דערויף, און זיי האבען צוזאמען געגעסען:

נאך דעם עסען איז דער רבי ר' יהודה צבי זיך געגאנגען געזעגענען מיט דעם רבי'ן און צוריק אהיים צו פאהרען, דער רבי האט איהם באגלייט ביז דער טיער, און ער האט אויף איהם ארויפגעלייט זיינע הענד און האט צו איהם געזאגט מיט דיזען לשון: „מיר זאלען זיך בקרוב וויטער זעהן", און אזוי ווי ער האט צו איהם געזאגט דיזע ווערטער

זוערטער האט אין איהם אנגעהויבען צו ברענגען דאס ליבשאפט פון דעם רבי'ן, און ווי ער איז נאר אהיים געקומען האט ער באלד געמוזט פאהרען נאך אמאהל צוליעב דעם גרויסען גלוסטיגקייט וואס ער האט בעקריגען צום רבי'ן, און פון דאמאלס אן פלעגט ער אלע מאהל פאהרען צו איהם:

אזוי פלעגט דער רבי ר' אורי כסדר זיצען על התורה ועל העבודה און דאס ווייב פלעגט שווער ארבייטען כדי זי זאל קאנען דערנערען דעם מאן מיט די קינדער, עס פלעגט זיין פיהל טעג וואס עס איז אפילו קיין שטיקעל ברויט נישט געווען פאר די קינדער'ס וועגען, און זי האט עס אלץ מקבל באהבה געווען אבי דער מאן זאל זיצען און לערנען, אמאהל איז דורך געגאנגען דורך דעם רבינ'ס הויז דער גביר ר' צבי הירש שעהנבלום זצ"ל איינער פון די שענסטע בעלי בתים אין לעמבערג, האט ער בעזעהן די רביצען זיצט פאר איהר שטוב און די קינדער וויינען עסען, און זי אליין האט אויך געוויינט, ווייל זי האט זיי נישט געהאט וואס צו געבען, איז דער גביר תיכף אריין געגאנגען צום רבי'ן און האט איהם געגעבען א גרויסען פדיון אז זיי האבען זיך געהאט דערפון צו דערנעהרען א לאנגע צייט, האט דער רבי געפרעגט דעם גביר וואס פעהלט דיר וועל איך דיך בענטשען, האט דער גביר געענטפערט, מיר פעהלט גאר נישט איך האב ב"ה אלדעס גוטס, נאר א זוהן פעהלט מיר, האט דער רבי צו איהם געזאגט, פון היינט איבער א יאהר וועסטו האבען א זוהן און איך זאג דיר צו אז ער וועט זיין פון מיינע בעסטע תלמידים:

דעם רבי'נס ברכה איז מקוים געווארען, און א יאהר ארום איז איהם געבוירען געווארען א זוהן, מען האט איהם א נאמען געגעבען בנימין זאב, ער איז געווען פון רבי'נס בעסטע תלמידים, זיין הייליגער נאמען איז דערנאך באוויסט געווארען אויף דער וועלט, מען האט איהם גערופען וואוטשי שעהנבלום זצ"ל:

אויך דער גביר ר' לייב מימעלעס פלעגט אפט דעם רבי'ן מהנה זיין, און ער פלעגט זעהן אז די רביצען איז פארטוהן אין שטוב מיט די קליינע קינדער און האט נישט קיין צייט געהאט צו גיין אין גאס אריין עפעס צו האנדלען און צו פארדינען, פלעגט ער אריין שיקען אלעס וואס מען האט געברויכט אין שטוב אריין, עס איז אזוי נעבעך געגאנגען וואכען און חדשים און דער רבי האט נישט געוויסט דערפון

נאר

נאר הערשט אין א צייט ארום האט ער זיך דערוויסט אז דער גביר ר' לייב מימעלעס שיקט איהם אריין כמעט די גאנצע פרנסה, האט ער געזאגט: יעצט זעה איך אז השם יתברך וויל איך זאל שוין האבען פרנסה, נאר פון דעסטוועגען וויל איך נישט מיין האפענונג ווארפען אויף א מענטש, אז א מענטש זאל מיך כסדר שפייזען, עס איז גלייכער זיך צו פארזיכערען אין השם יתברך, און ער איז באלד פון דארט אוועק געפאהרען מיט זיין גאנץ בני בית קיין סטרעליסק, און דארט אין סטרעליסק האט ער אנגעהויבען שטארק באוויסט צו ווערען מיט זיין גרויסקייט, און פיהל חסידים האבען אנגעהויבען צו איהם צו פאהרען,
זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן:

אין דיזע געשיכטע ווערט דערציילט דאס גרויסקייט פון הייליגען רבין ר' אורי מסטרעליסק זצ"ל נאך דעם ווי ער איז נתגלה געווארען:

ווען דער רבי ר' אורי איז געקומען קיין סטרעליסק, האבען איהם די בעלי בתים אויפגענומען בכבוד גדול, נאר ער פלעגט נישט וועלען זיך אפגעבען צום רבנות נאר ער פלעגט פארברענגען גאנצע טעג און נעכט נאר ביים לערנען, אדרבה, איהם פלעגט נאך פארדריסען אויף אנדערע רבי'ס וואס זיי גיבען זיך אפ דער עיקר צו די חסידים נאר וועגען צורכי הגשמיות, ער פלעגט זיינע חסידים גאר נישט וועלען ענטפערען וועגען דעם, נאר דער עיקר האט ער מיט זיי גערעדט וועגען עבודות השם, ווי אזוי מען דארף דינען השם יתברך, און דאס רוב סטרעליסקער חסידים זענען געווען גרויסע ארימע לייט:

אמאהל האט די רביצען געזאגט צו איהם, זעה נאר דיינע חסידים זיצען ביי דיר שטענדיג פארוואס ביסטו נישט מתפלל פאר זייערט וועגען זיי זאלען רייך ווערען, האט דער רבי איהר געענטפערט, וואס זאל איך טוהן אז מיינע חסידים ווילען נישט קיין געלד, און מארגען וועל איך דיר ווייזען אז זיי ווילען נישט רייכקייט:

אויף דעם צווייטען טאג בשעת דער רבי האט געהאלטען ביי דעם דאווענען

דאַווענען, ער איז צוגעקומען צו „ויברך דוד" ביי די ווערטער „והעושר והכבוד מלפניך, ובידך לגדל ולחזק לכל", האָט ער אויפגעהויבען זיינע פּאָלעס און איז צוגעגאַנגען צו יעדען איינעם פון זיינע חסידים וואָס זענען געווען אין בית המדרש און געזאָגט: ווער עס וויל געלד זאָל אַריינשטעקען די הענד אין דער פּאָלע וועט ער האָבען געלד, און עס האָט קיינער נישט אַריין געשטעקט זיין האַנד, נאַכהער האָט ער געזאָגט צו דער רביצען, זעהט איך וויל זיי געבען געלד און זיי ווילען נישט נעמען:

ביי דעם רבי'ן ר' אורי מסטרעליסק איז אַמאָהל געווען איינער פון די גרויסע רבי'ס, האָט ער אויך געפרעגט דאָס זעלבע, וואַרוואָס זענען אייערע חסידים אַלע אָרימע לייט, איהר זעהט נישט צו פּועל'ען ביי השם יתברך זיי זאָלען זיין רייך, האָט דער רבי ר' אורי געענטפערט, ווייל זיי אַליין האָבען נישט קיין לוסט צו רייכקייט, און ער האָט באַלד צוגערופען איינעם פון זיינע חסידים און האָט צו איהם געזאָגט, אַזוי ווי איך מיט דעם צדיק זיצען מיר יעצט צוזאַמען, און יעצט איז איין עת רצון וואָס דו קאָנסט פּועל'ן אלדעס גוטס, דעריבער זאָג וואָס איז דיין פערלאַנג, האָט דער חסיד געענטפערט, איך פערלאַנג אַז איך זאָל זוכה זיין צו זאָגען אַלע טאָג „ברוך שאמר והיה העולם", ימ'ט דער זעלבער כוונה און התלהבות ווי דער רבי זאָגט, האָט דער רבי ר' אורי געזאָגט צו דעם צדיק וואָס איז ביי איהם געווען, יעצט זעה אַז מיינע חסידים האָבען גאָר נישט קיין השגה אויף רייכקייט נאָר אויף יראת שמים:

נאָר איינער פון זיינע גרויסע תלמידים וואָס ער איז געווען ריין דאָס איז דער הייליגער רבי ר' בנימין וואָלף שעהנבלום זצ"ל, דער דאָזיגער תלמיד איז געווען פון אַ רייך הויז אַרויס, און ער אַליין איז אויך געווען רייך, אַמאָהל האָט דער רבי ר' אורי סטרעליסקער צו איהם געזאָגט מיט דעם לשון: וואָוועטשי, ביסט זייער גוט נאָר וואָלסט מיר בעסער געפעלען ווען זאָלסט זיין אַ אָרימאַן, האָט זיך דער ר' וואָוועטשי זייער דערשראָקען פון די רייד און האָט געענטפערט: רבי, דערטש'צפעט נישט, אַז עס וועט מיר פעהלען די שפּראָנצקע פון די שיך וועל איך שוין נישט וויסען וואָס איך דאַווען:

אויך ווען דער רבי ר' אורי סטרעליסקער פלעגט אַמאָהל אַרויספאָהרען אין אַ אַנדערע שטאָדט אַריין, איז ער נישט געפאָהרען אויף דעם אופן צו זאַמלען געלד, נאָר צוליעב פאַרבאָרגענע טעמים:

ר' בער דעם ראש הקהל'ס זוהן פון דער שטאדט קאראלובסקי האט דערציילט, אז דער רבי ר' אורי סטרעליסקער איז אמאהל געקומען צו זיי אין שטאדט אריין אין מיטען דער וואך און האט זיך אפגעשטעלט אין מיטען מארק וואס האט זיך געפונען אין מיטען דער שטאדט, ווי די שטאדט מענטשען האבען געזעהן דעם רבי'ן זיך אפשטעלען אין מיטען מארק, זענען זיך אנגעלאפען פיהל מענטשען ארום דעם וואגען, האט דער רבי אויפגעהויבען די ברעמען און געפרעגט צו איז היינט א מארק טאג, האט איהם איינער געענטפערט, וואס פרעגט איהר צו עס איז א מארק טאג, דער מארק איז דאך ליידיג, האט ער געפרעגט וואס דען דא איז אזוי פיהל בהמות, און ער איז באלד צוגעפאהרען צום ראש הקהל וואס ער האט געוואהנט נאענט פון דער שוהל:

די שוהל איז געווען זייער שיין געבויט מיט גרויסע פענסטער, יעדער פרעמדער מענשט האט געקאנט פון אויסענווייניג דערקענען אז דאס איז א שוהל, דער רבי איז אביסעל ארויסגעגאנגען האט ער דערזעהן די שוהל, האט ער זיך אנידער געשטעלט קוקען אויף איהר, דערווייל איז דער ר' בער אנגעקומען און האט געזעהן ווי דער רבי שטייט און קוקט אויף דער שוהל, דער רבי ר' אורי סטרעליסקער האט איהם געפרעגט, וואס פאר א הויז דאס איז, האט איהם ר' בער געענטפערט, דאס איז אונזער שוהל, אין עטליכע מינוט ארום האט דער רבי איהם ווייטער געפרעגט, וואס פאר א הויז איז דאס, האט ר' בער ווייטער געענטפערט, דאס איז אונזער שוהל:

אויף דעם צווייטען טאג איז דער רבי ר' אורי סטרעליסקער געגאנגען אין דער שוהל אריין דאוונען, און אזוי ווי ער פלעגט אלע זיינע תפלות דאווענען מיט גרויס התלהבות און מיט א הויך קול אז מען האט געהערט זיין קול גאר ווייט, אפילו די פויערים אין די פעלדער האבען שוין געוויסט אלע טאג די צייט ווען דער ראבין זאגט „ברוך שאמר", אבער דאס מאהל איז זיין דאווענען געווען מיט מיין התלהבות ווי שטענדיג און מיט נאך העכערע קולות אז די ווענד האבען זיך אזש געשאקעלט פון זיינע קולות:

נאך דעם דאווענען האט ער עפיס געגעסען און באלד געהייסען איין שפאנען די פערד און פאהרען אין א נאענט שטעטיל קיין קריוויטש, די איינוואהנער פון דער שטאדט קאראלובסקי האבען איהם געבעטען ער זאל ביי זיי פארבלייבען אויף שבת, ער האט אבער נישט געוואלט בשום

אופן

אופן ביי זיי פערבלייבען אויף שבת, און דאנערשטאג איז ער שוין דארט אוועק געפאהרען קיין קריוויטש, די צווייטע וואך זענען צו איהם געקומען צו פאהרען מענטשען פון דער שטאדט קאראלובסקי קיין קריוויטש און אזוי ווי זיי זענען נאר איבערגעטרעטען זיין שוועל האט ער זיי געפרעגט, וואס הערט זיך מיט אייער שוהל, האבען די מענטשען געענטפערט, אז דעם שבת האט זיך אנגעכאפט א פייער אין דער שוהל און זי איז אין גאנצען פארברענט געווארען עס איז פון איהר גאר נישט געבליבען קיין זכר:

ווי דער רבי ר' אורי האט דאס געהערט, האט ער צו זיי געזאגט, איך האב פיהל געבעטען אז די שוהל זאל פארברענט ווערען, וויל מיט פיהל יאהרען צוריק איז אין דער שוהל געוועזען איין איינזאמלונג פון דער חברה פון שבתי צבי ימ"ש און זיי האבען פאראומרייניגט דאס הויז און דאס אומרייניקייט האט מען בשום אופן נישט געקאנט אויסרוימען, דעריבער האט די שוהל געמוזט פארברענט ווערען, זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן:

אין דיזע געשיכטע ווערט דערציילט וואונדערליכע זאכען פון הייליגען רבי'ן ר' אורי מסטרעליסק זצ"ל:

נאך דעם ווי דער רבי ר' אורי סטרעליסקער איז שוין געהאט באוויסט געווארען אויף דער וועלט מיט זיין גרויסקייט און מען פלעגט פאהרען צו איהם פון אלע זייטען, איז צו איהם געקומען א גביר פון דער שטאדט אדעס, דער דאזיגער גביר פלעגט אפט פאהרען קיין גאליציע וועגען זיינע געשעפטען, און ווי ער האט דארט געהערט דערציילען דאס גרויסקייט פון דעם רבי'ן ר' אורי סטרעליסקער איז ער אויך אריין געפאהרען קיין סטרעליסק צו קענען דעם רבי'ן, און ווי ער איז נאר איין מאהל געוועזען אין סטרעליסק האט עס איהם שוין כסדר בעצויגען צו פאהרען קיין סטרעליסק, און ביי יעדען מאהל ווען ער איז געפאהרען קיין גאליציע געשעפטליך, איז ער אריין געפאהרען קיין סטרעליסק צום רבי'ן, און ווען ער איז צוריק אהיים געפאהרען קיין אדעס פלעגט ער דערציילען זיין בני בית און זיינע פריינד דאס גרויסקייט

גרויסקייט פון דעם הייליגען רבי'ן ר' אורי סטרעליסקער:

אמאהל האט זיך פאסירט ביי דעם גביר פון אדעס א גרויס אומגליק, היינו, אזוי ווי די משרתות פלעגט גיין אלע טאג מיט דעם קינד שפאצירען אין וואלד אריין, האט זיך געטראפען איין טאג וואס זי איז געגאנגען מיט דעם קינד אין וואלד אריין און זי האט נישט אזוי גוט אכטונג געגעבען אויף איהם, און דאס קינד איז אזוי אביסעל אוועק געגאנגען פון איהר, פלוצלונג קוקט זי זיך אום און דאס קינד איז נישט דא, זי האט איהם אנגעהויבען צו זוכען אין גאנצען וואלד אבער אומזיסט, זי האט איהם נישט געפונען:

די משרתות איז אהיים געגאנגען מיט גרויס עגמת נפש און האט דערציילט דעם בעל הבית דאס אומגליק וואס האט זיך איהר געטראפען, דער גביר איז באלד ארויסגעגאנגען זוכען דאס קינד און ער האט אויך ארויסגעשיקט שלוחים צו זוכען דאס קינד, אבער די גאנצע מיה איז געווען אומזיסט, דאס קינד איז נישט געפונען געווארען:

מען קאן זיך פארשטעלען דאס גרויסע עגמת נפש וואס עס איז געווען ביי דעם גביר אין הויז, און צוליעב דעם גרויסען צער האט ער שוין נישט אין זין געהאט זייגע געשעפטען, און ער איז דאס גאנצע יאהר נישט געפאהרען קיין גאליציע אזוי ווי ער פלעגט אפט פאהרען וועגען מסחר, און ממילא איז ער דאדורך שוין אין סטרעליסק ביים רבי'ן אויך נישט געווען, נאר הערשט אין א יאהר ארום נאך דעם אומגליק וואס דאס קינד איז פון איהם פארלארען געווארען האט ער זיך אנגעהויבען צוריק צו נעמען צום מסחר און אנגעהויבען צו פאהרען קיין גאליציע, און פון דארט איז ער אריין געפאהרען קיין סטרעליסק צום רבי'ן:

ווי דער גביר איז געקומען צום רבי'ן האט ער אפגעגעבען א קוויטעל מיט א פדיון ווי דער שטייגער איז, ווי דער רבי האט גענומען דאס קוויטעל אין דער האנד אריין און אנגעהויבען עס צו לייענען האט ער געפרעגט דעם גביר, וואס האסטו פארגעסען איין קינד איין צושרייבען אין קוויטעל, האט דער גביר שטארק אנגעהויבען צו וויינען און האט דערציילט דעם רבי'ן דאס אומגליק וואס האט איהם געטראפען, האט דער רבי איהם געענטפערט, זארג נישט, מיין הארץ זאגט מיר אז דיין קינד לעבט:

עס איז פערביי געגאנגען א לאנגע צייט, העכער צוואנציג יאהר פון דער צייט וואס ער איז געוועזן ביים רבי'ן אין סטרעליסק, ער

האט

דאס שוין געהאז און גאנצען פארגעסען אין זיין אומגליק, איז ער אמאהל געוועזען אין סטרעליסק ביים רבי'ן, האט דער רבי צו איהם געזאגט, פאהר אהיים און גרייט מיר צו א דירה אין אדעס, ווייל איך וועל זיין אין אדעס עטליכע טעג, דער גביר איז באלד אוועק געפאהרען און האט דערציילט אין זיין שטאדט אז דער רבי ר' אורי פון סטרעליסק וועט קומען צו אונז אין שטאדט אריין אויף עטליכע טעג און ער וועט האבען ביי מיר סטאנציע:

די שטאדט מענטשען האבען זיך אנגעהויבען צו צוגרייטען איהם א קייגען צו גיין מיט גרויס פאראד, און נאך די זעלבע וואך איז דער רבי געקומען קיין אדעס, און מען האט איהם אויפגענומען מיט גרויס כבוד, און ער איז איינגעשטאנען ביי דעם דאזיגען גביר, און דאס איז דאך באוויסט, אז אין רוסלאנד פלעגט מען זייער שטרענג אכטונג געבען אויף א פרעמדען מענטש ווען ער איז געקומען אין א גרויסע שטאדט און ער האט זיך געזאמט א צייט, און א ליאדע חשד מען האט אויף איהם געפונען האט מען איהם באלד ארעסטירט, און בפרט נאך אז דער רבי איז געקומען קיין רוסלאנד און מענטשען האבען אנגעהויבען צו גיין צו איהם פון אלע זייטען, האט מען באלד געווארפען דעם רבי'ן אין א חשד אריין, און ער האט דערהאלטען א באפעל פון גובערנאטאר אז ער זאל צו איהם קומען:

ווי די יודען פון דער שטאדט האבען דאס געהערט, האבען זיי זיך שטארק געשראקען, ווער ווייסט וואס מען קען איהם טוהן, נאר דער רבי האט זיי געטרייסט און געזאגט, שרעקט אייך נישט, איך פארזאך צו באט אז אין דעם היינטיגען טאג וועט געטוהן ווערען א גרויסע זאך:

דער רבי איז געגאנגען צום גובערנאטאר פונקטליך צו דער צייט וואס מען האט איהם געהייסען קומען, און ווי ער איז דארט אריין געקומען האט ער געטראפען שטיין דעם גובענאטאר און א יונגער שרייבער איז געשטאנען לעבען איהם, מען האט דעם רבי'ן אויסגעפרעגט ווי אזוי ער הייסט און ווי אזוי זיינע עלטערען האבען געהייסען, און פון וועלכער שטאדט ער איז אזוי ווי דער שטייגער איז ביי א פראטאקאל אלעס צו פרעגען, דער נאך האט מען איהם געהייסען צוריק אהיים גיין, פאר דעם אוועק גיין האט דער רבי געבעטען דעם גובענאטאר ער זאל איהם פאזוואלען צו רעדען מיט זיין שרייבער ווארען ער דארף עפעס רעדען מיט איהם א פארבארגענע זאך, דער געבונאטאר האט איהם פאזוואלי

אוי

און דער רבי איז מיט דעם יונגען שרייבער אריין געגאנגען אין א באזונדער חדר און האט מיט איהם גערעדט א לאנגע צייט:

אין א שעה ארום זענען זיי צוריק אריין געקומען, און דער יונגער שרייבער איז אין גאנצען משונה צורה געווארען און ער האט געציטערט פאר פחד, און דער רבי איז צוגעגאנגען צום גובערנאטאר און האט צו איהם געזאגט, איך בעט זייער מען זאל דעם דאזיגען שרייבער צוריק קערען צו זיינע עלטערען ווייל מען האט איהם אוועק גע׳גנב׳עט פון זיינע עלטערען ווען ער איז נאך געווען יונג:

דער גובערנאטאר האט זיך זייער פארווינדערט אויף דעם רבי׳נס רייד, דער נאך האט ער זיך אויף איהם געבייזערט און האט איהם געסטראשעט אז אויב ער וועט נישט אויסווייזען די זאך אז עס איז אמת וועט ער איהם ארעסטירען, מען האט געשיקט ברענגען די אלטע ביכער פון ארכיוו און מען האט געזוכט און מען האט געפונען אז עס איז אמת, אז דער דאזיגער יונגער שרייבער איז א יוד און ער געהער צו די עלטערען, דער גובערנאטאר איז זייער דערשראקען געווארען און ער האט געזאגט, יעצט זעה איך אז ער איז א געטליכער מאן, און ער האט איהם אנגעטוהן גרויס כבוד און ער האט פאזוואליט דעם שרייבער צוריק אהיים צו גיין צו זיינע עלטערען, און דער רבי איז באלד צוריק אהיים געפאהרען קיין סטרעליסק, ער האט געזאגט, איך האב שוין געטוהן דאס וואס איך האב געדארפען טוהן אין אדעס, זכותו יגן עלינו וע״ל כל ישראל אמן:

אין דיזע געשיכטע ווערט דערציילט ווי דער הייליגער רבי ר׳ אורי מסטרעליסק זצ״ל איז געוועזען בקי אפילו אין וועלטליכע חכמות:

ווען דער הייליגער רבי ר׳ אורי מסטרעליסק איז אמאהל געקומען קיין לעמבערג, זענען צו איהם געקומען פיהל חסידים, און דאס איז דאך באוויסט אז דער רבי ר׳ אורי מסטרעליסק האט נישט געלעבט גוט מיט דעם בעל שם טוב און מיט זיינע תלמידים, און די אנהענגער פון בעל שם

שם טוב האבען נאר שטענדיג געזוכט עצות ווי אזוי צו טשעפען מיט דעם רבי'ן ר' אורי פון סטרעליסק, און אין דיזער צייט איז געווען אין לעמבערג א גרויסער פילאזאף וואס ער איז געווען איין צענזור, זענען בעגאנגען דעם בעל שם טוב'ס חסידים און האבען דערציילט דעם צענזור אז דער רבי ר' אורי פון סטרעליסק פארבארט פיהל מענטשען דערמיט אז זיי זאלען גאנצע טעג אפפיהרען נאר מיט דאווענען און געשרייען:

דער צענזור האט באלד געגעבען א באפעל צום רבי'ן ער זאל זיך שטעלען פאר איהם צו דער באשטימטער צייט, און ווי די חסידים האבען געקריגען דעם באפעהל, זענען זיי געווארען שטארק דערשראקען און האבען נישט געוויסט קיין שום עצה זיך צו געבען צו זאל מען זאגען דעם רבי'ן פון דעם באפעהל צו נישט, ווארען ווער ווייסט וואס פאר א חקירות ער וועט דעם רבי'ן פארשטעלען און דער רבי וועט אפשר נישט וויסען וואס צו ענטפערען, ווארען ער איז נישט געלערענט אין קיין וועלטליכע חכמות, נאר זיי האבען נישט געהאט קיין אנדערע עצה האבען זיי איהם געמוזט זאגען:

נאר ווי פארוואונדערט זענען די חסידים געבליבען ווען זיי האבען געהערט ווי דער רבי האט געענטפערט מיט דעם לשון: גאנץ גוט, איך וועל גיין צו דער באשטימטער צייט, און עס איז אויף איהם גאר נישט געפאלען קיין שום שרעק, און ווען דער רבי איז געגאנגען צום צענזור זענען מיט איהם מיטגעגאנגען עטליכע חסידים אזעלכע וואס זענען געלערענט אין וועלטליכע וויסענשאפט, אז אויב דער רבי וועט נישט וויסען צו ענטפערען וועלען זיי ענטפערען:

ווי זיי זענען געקומען צום צענזור, האט ער געזאגט צום רבי'ן, איך האב מיט אייך צו רעדען עטליכע ווערטער, האט דער רבי געענטפערט גאנץ גוט, נאר איך בעהט זייער אז עס זאל יעדער ארויסגיין פון דאנען בשעת אונזער געשפרעך, און דער צענזור האט איהם דאס צוליעב געטוהן, און דורך דעם האבען זיינע חסידים וואס זענען מיט איהם מיט געגאנגען אויך געמוזט ארויס גיין, און דער רבי איז אליין מיט איהם פארבליבען אין א פארשלאסען חדר א לאנגע צייט א ערך פון פיער שעה, די חסידים האבען זיך זייער געשראקען דערפאר וואס עס געדויערט אזוי לאנג, נאר נאך מעהר פארוואונדערט זענען זיי געבליבען ווען זיי האבען געזעהן אין א צייט ארום דעם רבי'ן ארויס גיין און דער פילאזאף איז מיטגעגאנגען איהם בגאלייטען ביז צו זיין שטוב, און ביי דעם גאנצען וועג האט דער פילאזאף

פילאזאף געשריגען, ווי געשריגען אויף דעם וואס עס איז פארלארען געווארען און מען קאן עס נישט געפונען, ווען נישט דאס וואס איך בין שוין איין אלטער מאן וואלט איך פארלאזט מיין פאסטען און וואלט געווארען פון אייערע חסידים, ווארען איך זעה יעצט אז מיינע אלע יאהרען האב איך פארברענגט מיט גאר נישט:

ווי די חסידים האבען געהערט דעם פילאזאפ'ס רייד, זענען זיי געוועזען זייער נייגעריג צו וויסען די זאך דערפון, וואס פאר א געשפרעך עס איז דארט צווישען זיי פארגעקומען, האבען זיי געפרעגט דעם רבי'ן ער זאל זיי זאגען וואס פאר א פראגעס דער פילאזאף האט איהם גיזשטעלט, און וואס פאר א ענטפער ער האט געגעבען, האט דער רבי געענטפערט, איך זאל אייך דערציילען דאס גאנצע געשפרעך וואס עס איז פארגעקומען איז נישט מעגליך נאך צו דערציילען, נאהר איך וועל אייך נאהר זאגען פון וואנען עס נעמט זיך צו מיר אז איך זאל קענען דעם פילאזאף ענטפערען אויף זיינע פראגען:

ווען איך בין אלט געוועזען פינף יאהר האב איך געוואלט וויסען פון וואנען די אלע געוויקסען קומען, ווער האט באשאפען דעם הימעל, און די זון און די לבנה און די שטערען, איך בין גאנצע נעכט נישט געשלאפען און נאך געקלערט פון וואנען דאס אלעס האט זיך גענומען, ביז וואנען איך האב דערקענט אז עס איז פארהאנען א באשעפער וואס האט בעשאפען די גאנצע וועלט און אלעס וואס עס געפונט זיך אין איהר, און עס איז נישט געוועזען קיין איין חקירה וואס די פילאזאפען האבען געקלערט עס זאל נישט האבען דורך געגאנגען דורך מיינע געדאנקען, ביז וואנען איך האב דערגרייכט צום אמת, און יעצט קאנט איהר שוין פארשטיין פאר וואס איך האב מיך נישט געפארכטען צו גיין צום צענזור, זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן:

אין דיזע געשיכטע ווערט ערציילט די פטירה פון דער רביצען דעם הייליגען רבי'ן ר' אורי סטרעליסקער'ס פרוי ע"ה און די חתונה פון דער צווייטער פרוי:

דער הייליגער רבי ר' אורי סטרעליסקער פלעגט אלע יאהר איין מאהל פאהרען

פאָהרען קיין סטרעטין, און ער האָט שוין אָפּט געהאַט זיין סטאַנציע ביי זיין הייליגען תלמיד ר׳ יהודא הירש זצ״ל וואָס ער איז געווען רבי אין סטרעטין, און שבת ביים טיש פלעגען זיי זיצען צוזאַמען אויגען אָן אויף צוויי שטילען, אַמאָהל ביי דער דריטער סעודה פון שבת האָט דער רבי ר׳ אורי סטרעליסקער געזאָגט צו ר׳ יהודא הירש מיט דעם לשון: דיין פאָטער דער רבי פון זוואַלוב ציהט מיך אויף שבת קיין זוואַלוב, און איך ווייס נישט פאַרוואָס, וואָרען ער דאַרף נישט מיין טובה:

און עס איז אַזוי געווען, ער איז פון דאָרט אַוועק געפאָהרען קיין זוואַלוב און האָט זיך דאָרט געזוימט ביז דינסטאָג, און פון דאָרט איז ער צוריק געפאָהרען צו זיך קיין סטרעליסק, און קיין שום מענטש האָט נישט געוויסט וואָס דער רבי האָט געטוהן אין זוואַלוב:

דער דאָזיגער תלמיד ר׳ יהודה הירש האָט דער רבי ר׳ אורי סטרעליסקער מיין מקרב געווען ווי אַלע תלמידים, אויף איהם האָט דער סטרעליסקער געזאָגט אַז ער וועט זיין ממלא מקומו, ווייל דעם סטרעליסקער׳ס זוהן ר׳ שלמה זצ״ל איז נפטר געוואָרען באַלד נאָך איהם, צווישען דעם סטרעליסקער׳ס תלמידים איז געווען איינער דער הייליגער צדיק ר׳ אברהם הירש זצ״ל וואָס איהם האָבען אַלע תלמידים גערעכענט פאַר דעם גרעסטען צווישען זיי, און אויף איהם האָבען זיי גערעכענט אַז ער וועט זיין דער ממלא מקום פון זייער רבי׳ן דעם סטרעליסקער, נאָר דער סטרעליסקער האָט געזאָגט, אַז אין הימעל זאָגט מען אַז ר׳ אברהם הירש וועט זיין אַ רבי, און איך זאָג אַז ר׳ יהודה הירש וועט זיין אַ רבי, און אַז משיח וועט קומען וועלען איהם אַ קייגען גיין דער בעל שם טוב מיט זיינע תלמידים און איך מיט מיין תלמיד ר׳ יהודא הירש וועל אויך אַ קייגען גיין און וועל נישט פאַרשעמט ווערען קייגען זיי:

און ווען די רביצען פרידה ע״ה איז נפטר געוואָרען און דער רבי האָט גענומען אַ צווייטע פרוי בלימה ע״ה, אַ טאָכטער פון דעם הייליגען צדיק ר׳ יעקב קאָפּיל, דעם בעל שם טוב׳ס אַ תלמיד, איז צו איהם אַמאָהל געקומען אויף שבת זיינס אַ שוואָגער, דער הייליגער צדיק ר׳ מענדיל קאַסיווער זצ״ל, און דער רבי ר׳ יהודא הירש סטרעטינער איז אויף דעם שבת נישט געווען אין סטרעליסק, מוצאי שבת האָט דער סטרעליסקער געשיקט אַ שליח קיין סטרעטין צום רבי׳ן ר׳ יהודה הירש ער זאָל באַלד צו איהם קומען, דער שליח איז געגאַנגען קיין סטרעטין און האָט געבּרענגט דעם רבי׳ן ר׳ יהודה הירש קיין סטרעליסק פונקט צו

דעָ

דער סעודה מלוה מלכה, און ער איז אריין געגאנגען אין דעם חדר אריין ווי דער רבי ר׳ אורי סטרעליסקער מיט׳ן שוואגער ר׳ מענדיל קאסיווער זענען געזעסען און געגעסען, און האט געווארט ביז זיי האבען געקאנטשיט די סעודה, און ווען ר׳ מענדיל קאסיווער איז געגאנגען אויף זיין סטאנציע שלאפען האט דער סטרעליסקער געזאגט צו זיין תלמיד ר׳ יהודא הירש מיט דעם לשון: מיין הייליגער שוואגער ר׳ מענדעלע האט דעם פרייטאג צו נאכטס געדאווענט מיט אזא מין התלהבות און געווין פונקט ווי צו כל נדרי:

ווען ר׳ מענדעלע קאסיווער איז פון דארט אהיים געפאהרען צו זיך, האט ער געזאגט צו זיינע חסידים, מיט אלע זאכען בין איך מיין שוואגער נישט מקנא, נאר מיט זיין תלמיד ר׳ יהודא הירש, איך האב נאך קיינמאהל נישט געזעהן אז א רבי זאל נישט אפטוהן זיינע געדאנקען קיין איין רגע פון זיין תלמיד, און א תלמיד זאל נישט אפטוהן קיין איין רגע די געדאנקען פון זיין רבי׳ן, אזוי ווי דער סטרעליסקער מיט זיין תלמיד ר׳ יהודא הירש סטרעטינער, זיי זענען ממש אין דער זעלבער מדריגה ווי משה מיט זיין תלמיד יהושע, זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן:

אין דיזע געשיכטע ווערט דערציילט דאס גרויסקייט פון הייליגען רבי׳ן ר׳ אורי מסטרעליסק זצ״ל אז אפילו חיות האבען זיך געפארכטען פאר איהם:

דער הייליגער רבי ר׳ אורי סטרעליסקער איז אמאהל געפאהרען מיט זיינע עטליכע חסידים דורך א וואלד, און אין מיטען וועג האבען זיך די פערד אפגעשטעלט און האבען נישט געוואלט גיין, איז דער בעל עגלה אראפגעגאנגען פון וואגען זעהן פארוואס די פערד ווילען נישט גיין, האט ער געזעהן אז עס שטייט א בער און וויל ארויפשפרינגען אויף די פערד און די פערד ווערען זיך מיט אלע כוחות, האט דער בעל עגלה אנגעהויבען זייער שטארק צו שרייען פאר גרויס פחד, האט דער סטרעליסקער צו איהם געזאגט, האב נישט קיין פארכט, און ער אליין

איז

איז אראפּגעגאנגען פון וואגען און צוגעגאנגען צום בער און הויט זיך אביסעל אויפגעהויבען דאס היטעל פון שטערען איז דער בער באלד אנטלאפען:

דער נאך האט דער רבי געזאגט צו זיינע חסידים, איהר זאלסט נישט מיינען אז איך האב באוויזען א מופת דערמיט וואס דער בער איז פאר מיר אנטלאפען, ניין, דאס איז געווען נאר דערפאר ווייל עס שטייט געשריבען אין דער תורה „ומוראכם וחתכם יהיה על כל חיות הארץ", דאס איז דער טייטש, אז אלע חיות וועלען פאר אייך מורא האבען, און אויב דער מענטש מאכט נישט קאליע דעם צלם אלהים פון זיך דארף ער נישט קיין מורא האבען פאר די חיות:

און דאס איז די טייטש אין דער משנה, „כל שרוח הבריות נוחה הימנו, רוח המקום נוחה הימנו", דאסווארט „בריות" אין די טייטש באשעפענישען, דאס הייסט אלע מינים חיות, דאס מיינט מען, איטליכער מענטש וואס די חיות זענען פון איהם צופרידען, היינו, זיי טשעפען איהם נישט, איז א בעוויז אז דער איבערשטער איז פון איהם אויך צופרידען, זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן

אין דיזע געשיכטע ווערט דערציילט דאס גרויסע התלהבות וואס דער הייליגער רבי ר' אורי מסטרעליסק זצ"ל האט געהאט ביי דעם דאווענען:

דער הייליגער רבי ר' אורי מסטרעליסק איז אמאהל געווען אין א שטאדט, און ווען ער איז געגאנגען דאווענען האט ער זייער לאנג מאריך געווען ביים דאווענען און האט געדאווענט מיט זייער גרויס התלהבות אזוי ווי זיין שטייגער איז געווען שטענדיג, נאך דעם דאווענען איז דער רב פון שטאדט צו איהם צוגעגאנגען און איהם געפרעגט וואס איז די מעשה וואס דער רבי האט אזוי לאנג אויפגעהאלטען דעם עולם צוליעב זיין דאווענען, עס איז דאך א טרחא פאר דעם ציבור, האט דען דער רבי נישט קיין מורא פאר טרחא דציבורא, ביי רבי עקיבא'ן געפונען מיר זאך אז ווען ער האט געדאווענט אליין פאר זיך אהן א מנין האט מען איהם איבער

איבער געלאזט אין דעם ווינקעל פון בית המדרש און דערנאך האט מען איהם געפונען אין א אנדער ווינקעל צוליעב זיין גרויס התלהבות, ביי דעם דאווענען פלעגט ער נישט איינשטיין אויף איין ארט, דאס איז אלץ נאר געווען ווען ער האט געדאווענט פאר זיך אהן א מנין, אבער דאמאלס ווען ער האט געדאווענט מיט מנין האט ער זייער מקצר געווען צוליעב דער טרחא פון ציבור:

האט דער הייליגער סטרעליסקער געענטפערט דעם רב, דאס איז דאך באוויסט אז אונזער רבי ר׳ עקיבא האט געהאט פיער און צוואנציג טויזענד תלמידים, און דאס איז זעלבסטפערשטענדליך אז צווישען אזוי פיהל תלמידים האט זיך זיכער געפונען א מנין תלמידים וואס האבען געווארט אויף זייער רבי׳נס דאווענען, און זיין לאנג מאריך זיין ביים דאווענען איז ביי זיי נישט געווען קיין טרחא, נאר מיט זייער גאנצען ווילען האבען זיי געווארט ביז דער רבי וועט ענדיגען זיין דאווענען, נאר פאר וואס דען האט ער געדארפען מקצר זיין, מוז מען זאגען צוליעב א אנדערען טעם, אז ווען רבי עקיבא האט געדאווענט מיט דעם ציבור, דאס מיינט מען אז דאס ציבור האט געדאווענט מיט די זעלבע כוונות וואס ער, דאמאלס האט ער נישט געדארפען מאריך זיין ביים דאווענען, ווייל זיין תפלה איז באלד אנגענומען געווארען, נאר ווען ער האט געדאווענט פאר זיך, דאס מיינט מען אז דאס ציבור האט נישט געדאווענט מיט די זעלבע כוונות וואס דער הייליגער רבי עקיבא, האט ער געמוזט מאריך זיין ביים דאווענען כדי ער זאל מתקן זיין זייערע תפלות אויך:

דער הייליגער רבי ר׳ גרשון פון קאלימיי דערציילט, אז ווען ער איז אמאהל געווען ביים רוזינער ז״ל האט איהם דער רוזינער געפרעגט צו ער איז שוין אמאהל געווען ביי צדיקים, האט דער ר׳ גרשון געענטפערט, אז ער איז שוין געווען פיהל מאהל ביי דעם הייליגען רבי׳ן ר׳ אורי פון סטרעליסק זצ״ל, האט דער רוזינער געבעטען ביי איהם ער זאל איהם דערציילען עפיס א מעשה פון דעם הייליגען סטרעליסקער, האט ער איהם דערציילט, איינמאהל האט דער סטרעליסקער ז״ל מיך אריינגערופען צו זיך אין שטוב פאר דעם דאווענען און ער האט מיר געזאגט איך זאל איהם אויפשרייבען א שער צו א ספר כתב יד, האב איך איהם געענטפערט אז א שער צו שרייבען קאן מען נישט אזוי גיך נאר מען מוז אביסעל קלערען ווי אזוי אויסצושטעלען דעם שער, דעריבער וועל איך דאס טוהן נאך דעם דאווענען, האט דער סטרעליסקער זיי מיר

געזאגט

בצואָגט, דאָס כתב יד איז דאָך נישט מיין, און איך גיי יעצט דאַוועגען אויף דעם אופן איך זאָל מיך מוסר נפש זיין צו השם יתברך, און איך ווייס נישט צו איך וועל צוריק קומען צו מיין הויז, און דער גאָנץ וועט דער עולם מיינען אז דאָס כתב יד איז מיינע חידושים, דעריבער פערלאַנג איך אז די זאָלסט אָפּשרייבען דעם שער מיט דעם נאָמען פון מחבר נאָך פאַר דעם דאַווענען, און ווי דער הייליגער רוזינער האָט געהערט דיזע מעשה איז ער שטאַרק נתפעל געוואָרען פון דעם גרויסקייט פון דעם הייליגען סטרעליסקער:

דער הייליגער רבי ר' שלמה זצ"ל דעם סטרעליסקער'ס איינציגער זוהן איז נאָך זיין פאָטער'ס פטירה געוועזען ביים רוזינער זצ"ל, האָט דער רוזינער איהם געבעטען ער זאָל איהם עפּיס דערציילען פון זיין פאָטער'ס דרכים, האָט ער געענטפערט, איך קאָן אייך דערציילען צוויי זאַכען פון מיין פאָטער, אז ווען ער פלעגט גיין אלע טאָג אין דער פריה דאַווענען איז ער פריער אריין געגאַנגען אין קיך אריין זיך צו געזעגענען מיט דער רביצען און מיט דעם בני בית, ווייל ער האָט געזאָגט, טאָמער וועט ער נסתלק ווערען ביים דאַווענען צוליעב זיין גרויס דביקות אין השם יתברך, און נאָך האָט ער אָנגעזאָגט זיין בני בית פאַר דעם דאַווענען, איהר זאָלט וויסען אז דאָ אין קעסטעל ליגט פיהל כתב יד, און די אַלע כתבים זענען נישט מיינע נאָר פון מיין הייליגען רבי'ן ר' שלמה פון קאַרלין, דעריבער זאָל מען נישט מיינען אז די אלע חידושי תורה זענען מיינע, די דאָזיגע צוויי זאַכען פלעגט ער אַלע טאָג פאַר דעם דאַווענען אָנזאָגען זיין בני בית:

אַמאָהל האָט דער הייליגער רבי ר' זיסקונד זצ"ל פון סטריי געשריבען אויף דער הייליגען רבי'ן ר' אורי מסטרעליסק דעם טיטעל „מורי הגאון מסטרעליסק", האָט איהם דער גאון ר' ענזיל זצ"ל דער רב פון סטריי געפרעגט, ווי אַזוי שרייבסטו דעם טיטעל גאון אויף אַזעלכען וואָס ער איז נישט קיין גאון נאָר איין רבי און איין צדיק, וואָרען דאָס וואָרט „גאון" ווערט נאָר גערופען אויף אַ זעלכען וואָס ער איז בקי אומעטום אין לערנען, אָבער נישט אויף אַ רבי'ן, האָט איהם דער הייליגער רבי ר' זיסקונד געענטפערט מיט דעם לשון: אייך און נאָך אַזעלכע רופט די וועלט מיט דעם נאָמען „גאון", וואָס איז דאָס אַזעלכעס דער טיטעל „גאון", נאָר דאָס האָב איך געהערט פון פיהל מענשטען, אז דאָס וואָרט „גאון" איז טייטש גרויס, ווייל דיזע מענטשען האָבען גרויס געמאַכט די

תורה

תורה און זי געשטארקט, דעריבער ווערען זיי אנגערופען מיט דעם טיטעל „גאון", צום ביישפיעל, אין דער תורה שטייט „לא תבשל גדי בחלב אמו", ווען דער מלמד לערענט מיט זיינע תלמידים דעם פסוק טייטשט ער זיי אזוי, אז מען טאר נישט קאכען קיין פלייש מיט מילעך צוזאמען, מער זאגט ער זיי נישט, נאר שפעטער ווען דאס יונגעל ווערט גרעסער און ער לערענט שוין גמרא און ער קומט צום פרק „כל הבשר" אין מסכת חולין, דאמאלס ווייסט ער שוין דעם פשט פון דעם פסוק „לא תבשל גדי בחלב אמו", און שפעטער אז ער ווערט נאך גרעסער און ער לערענט שוין יורה דעה, ווייסט שוין דאס יונגעל נאך מיין פשט אויף דעם פסוק, און אזוי ווייטער און ווייטער, וואס מעהר ער לערענט מעהר ווייסט ער דעם פשט פון דעם פסוק, און אזוי איז ביי דער גאנצער תורה, דעריבער איז גאנץ רעכט וואס מען רופט אזעלכע מענטשען מיט דעם נאמען „גאון", ווייל מיט דעם לערנען מאכען זיי גרויס די תורה:

און דאס ווייסט דאך יעדער איינער, אז אין דער תורה שטייען פיהל מאהל די ווערטער „לאהבה את ה'", „ליראה את ה', ולדבקה בו", דאס איז טייטש, מען זאל ליעב האבען גאט, און זיך פארכטען פאר גאט, און זיך באהעפטען אין איהם, און דיזע דריי זאכען, אהבה, יראה, דביקות, דאס איז זייער גרויס, און דאס געפונט זיך נישט ביי אייך און ביי נאך אזעלכע, ווייל ביי דיזע דריי זאכען האט איהר אזא ידיעת אזוי ווי א קינד וואס דער רבי לערענט דערמיט די טייטש פון פסוק „לא תבשל גדי בחלב אמו", וואס ער ווייסט נישט מיין נאר אז מען טאר נישט קאכען פלייש מיט מילעך צוזאמען, אזוי איהר ווייסט אין דיזע ווערטער אויך נישט מעהר נאר די טייטש, אבער פרובט נאר צו רעדען מיט דעם הייליגען צדיק ר' אורי מסטרעליסק זצ"ל אין דעם ענין פון אהבה און יראה און דביקות וועט איהר נבהל ונשתומם ווערען פון זיינע טיפע געדאנקען אין די זאכען, איז דאך ממילא ווערט דערפון די תורה אלע מאהל גרעסער און שטארקער, ווייל דיזע דריי ווערטער געפונען זיך דאך אין דער תורה, דעריבער קומט איהם צו שרייבען דעם טיטעל „גאון", און דער רב ר' ענזיל זצ"ל האט מסכים געווען צו זיינע רייד זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן:

דער

אַ ווּנדערליכֶע גֶעשִׁיכְטֶע פוּן הֵיילִיגֶען רֶבִּי'ן ר' אוּרִי מִסְטְרֶעלִיסְק זצ"ל:

דעם רבי'ן ר' אורי מסטרעליסק האָט זיך אַמאָהל געמאַכט אַ מכה אויף דער פליִיצע ר"ל, האָט דער רבי געזאָגט צו זיינע חסידים אַז ער וויל פאָהרען צו אַ דאָקטאָר אין אַ נאָענט שטעדטעל אַריין פרעגען וועגען דער מכה, ביי די חסידים איז די זאַך געווען אַ גרויס ווינדער, ווייל זיי האָבען געוויסט אַז עס איז חלילה נישט קיין געפערליכע זאַך און דער דאָקטאָר פון זיין אייגענער שטאָדט קאָן איהם אויך היילען, נאָר וואָס דען איז איהם פלוצלונג איינגעפאַלען צו פאָהרען צו אַ דאָקטאָר אין אַ אַנדערע שטאָדט אַריין, נאָר זיי האָבען דעם רבי'ן קיין שאלות נישט געפרעגט, מן הסתם ער ווייסט פאָהרען דאַרף מען פאָהרען:

די חסידים זענען מיט דעם רבי'ן געפאָהרען אין אַ נאָהענט שטעדטעל אַריין, און ווי דער רבי איז געקומען אין דעם שטעדטעל אַריין, זענען צו איהם געקומען אַלע שטאָדט מענטשען נעמען שלום ווי דער שטייגער איז, און ווען זיי האָבען זיך דערוויסט צוליעב וואָס דער רבי איז אַהער געקומען, איז זיי אויך געווען אַ גרויס ווינדער, וואָרען די שלאַפקייט קאָן דער קלענסטער רופא היילען, האָט ער זיך דאָך געקאָנט ביי זיך אין דערהיים היילען, און דורך דעם טאַקע ווייל זיי האָבען בעהאַלטען דעם רבי'ן נישט פאַר קיין געפערליכען, האָבען זיי גערעכענט אַז עס וועט איהם נישט שאַטען דאָס צו פיהל רעדען מיט איהם, זענען צו איהם געקומען פיהל מענטשען, הן פון זיינע חסידים הן אַנדערע מענטשען אָפגעבען קוויטלעך דעם רבי'ן ווי דער שטייגער איז:

אין אַ דאָרף נישט ווייט פון דעם שטעדטיל האָט געוואָהנט אַ יוד אַ גרויסער גביר, ער איז אויך געווען פון די סטרעליסקער חסידים, ער האָט געהייסען אהרן הכהן, ער האָט געהאַט אין דעם דאָרף אַ שענק מיט בראָנפען און ביער, און ער האָט געהאַט פרנסה בריות, ווייל ער האָט אַ סאַך געלייזט, אין אַ צייט שפעטער האָט זיך אַ גוי אויך געמאַכט די זעלבע שענק פונקט קעגען דעם יוד'ס שענק, און דאַדורך האָט ער ווייניגער געלייזט, ווייל אַ סאַך קונים זענען געגאַנגען צום גוי קויפען, און אַלע טאָג איז ער געוואָרען אָרימער:

און ווי דער יוד דער שענקער האָט געהערט אַז דער סטרעליסקער רבי

אין

איז דאָ אין דעם נאָהענטען שטעדטיל, איז ער אריינגעפאָהרען אין דעם שטעדטיל צום רבי'ן, האָבען איהם זיינע פריינד געזאָגט, אז ער זאָל בעטען דעם רבי'ן ער זאָל צו איהם אַרויספאָהרען אין דאָרף אריין עסען ביי איהם אַ סעודה, קאָן זיין דאַדורך וואָס דער רבי וועט זיין ביי איהם אין הויז און עסען אַ סעודה וועט איהם דערפון אַרויסקומען אַ גרויסע טובה:

דער דאָרפסמאַן האָט אַזוי געטוהן ווי די חסידים האָבען איהם געהייסען, און ער האָט פאַרבעטען דעם רבי'ן צו זיך אין דאָרף אַריין אויף אַ סעודה, און דער רבי איז מרוצה געוואָרען און האָט איהם געזאָגט אז מאָרגען וועט ער צו איהם קומען:

דעם אַנדערען טאָג האָט דער דאָרפסמאַן אַריין געשיקט אַ בריטשקע מיט פערד צום רבי'ן ער זאָל צו איהם קומען, דער רבי האָט זיך אויפגעזעצט אויף דער בריטשקע און ער האָט לעבען זיך געזעצט דעם הייליגען רבי'ן ר' אליהו וואָס ער איז די לעצטע יאָהרען געוועזן רב אין וויסקיט, און די רעשט הסידים זענען געגאַנגען אין דעם דאָרף אַריין צו פיס און זיי האָבען דאָרט געוואַרט ביז דער רבי וועט אָנקומען, און ווי דער רבי איז אָנגעקומען איז ער באַלד אַראָפגעגאַנגען פון וואָגען און אַריין געגאַנגען צום יוד אין שטוב אַריין, דער יוד האָט באַלד געגרייט צום טיש און געגעבען צו עסען, און ער האָט אַנידער געשטעלט בראָנפען צום טיש, דער רבי האָט געטרינקען צום עולם „לחיים", און בשעת דעם טרינקען לחיים איז דער בעל הבית צוגעגאַנגען צום רבי'ן און האָט איהם דערציילט די גאַנצע מעשה וואָס עס האָט איהם געטראָפען, אז דער גוי האָט זיך געמאַכט קייגען איבער אַ שענק, און דאַדורך לייזט ער גאָר ווייניג:

דער שטייגער פון סטרעליסקער איז געוועזן, ער פלעגט זאָגען גוטע ווערטלעך, דער פראָסטער עולם וואָס האָט געהערט זיינע ווערטליך האָבען געמיינט פשוט עס איז אַ הלצה, אָבער די גרעסערע חסידים זיי האָבען געוויסט אַז דער הייליגער סטרעליסקער רעדט נישט קיין איין אומזיסט וואָרט, דעריבער האָבען זיי געוויסט אַז אפילו אין זיינע גוטע ווערטליך געפונט זיך פאַרבאָרגענע סודות, און אַזוי ווי דער דאָרפסמאַן איז צוגעגאַנגען צום רבי'ן און איהם דערציילט וועגען דעם גוי וואָס האָט זיך געמאַכט אַ שענק אַ קייגען איבער, האָט דער רבי איהם געענטפערט מיט אַ געלעכטער מיט דעם לשון: זעהט נאָר דעם געלען רמאי נאָך

אײדער

איידער ער גיט מיר אביסעל בראנפען וויל ער שוין איך זאל איהם באצאהלען, לאז מיך האטש פריער עפיס פארזיכען, דערנאך האט זיך דער רבי געוואשען צום עסען, און בשעת דעם עסען האט ער נאך אמאהל געטריבקען בראנפען און געזאגט צום עולם לחיים, דער דאזיגער בעל הבית איז נאך אמאהל צוגעגאנגען צום רבי'ן און איהם דערציילט וואס עס האט איהם געטראפען, דער רבי האט איהם ווייטער געענטפערט אין געלעכטער אזוי ווי פריער, און דאס זעלבע איז געווען שפעטער נאך דער סעודה בשעת דעם וויין טרינקען, האט איהם דער רבי ווייטער געענטפערט דאס זעלבע, דער דארפסמאן איז געשטאנען זייער פארקלערט ער האט נישט געוויסט וואס מען טוט יעצט, אז דער רבי ענטפערט איהם בארנישט אויף זיין געבעט:

דער נאך האט מען געבענטש און מען האט שוין צוגעגרייט די בויטשקע צו פאהרען, און דער בעל הבית איז געשטאנען און געקוקט דעם רבי'ן אין מויל אריין ער זאל שוין פון איהם הערען זיינע הייליגע ווערטער, ער זאל מאכען אונטער טעניג דעם גוי און איהם משפיע זיין שפע ברכה והצלחה, דער נאך האט דער רבי געזאגט צו זיין פריינד ר' אליהו ז"ל דער רב פון וויסקיט, קום וועלען מיר אביסעל ארויסגיין, זיי זענען ארויסגעגאנגען, און אין מיטען גיין האט ער צוגערופען דעם בעל הבית און איהם געפרעגט ווי איז דאס ארט פון דעם גוי'ס שענק, האט ער איהם געוויזען פונקט קייגען זיין הויז, האט דער הייליגער רבי ווייטער געענטפערט מיט דעם לשון: זעהט נאר דעם גזלן רמאי ווי ער האט אין זיך אזא העזה און מיר צו זאגען אזא ליגען אז קייגען איבער זיין הויז שטייט א שענק, און ער האט זיך אויסגעדרייט צו זיין פריינד ר' אליהו און איהם געפרעגט, דו זעהסט דא אויף דעם ארט א שענק, דער ר' אליהו האט גאר נישט געענטפערט, וויייל אין אמת'ן האט ער יא געזעהן אויף דעם ארט א שענק נאר ער האט נישט געוויסט וואס דער רבי מיינט, דעריבער האט ער געשוויגען און געוואלט זעהן דעם סוף פון דער זאך, פלוצלונג האט דער הייליגער סטרעליסקער געזאגט צום רב ר' אליהו, קום וועלען מיר זיך אויפזעצען אויף דעם וואגען און מיר וועלען פאהרען, זיי האבען אזוי געטוהן און זענען באלד אוועק געפאהרען, דער סטרעליסקער איז צוריק געפאהרען צו זיך אהיים קיין סטרעליסק, און דעם צווייטען טאג האט מען געהערט אז די דאזיגע נאכט איז פארברענט געווארען דעם גוי'ס הויז מיט דער שענק און עס איז פון

איהם

איהם נישט איבער געבליבען קיין שריד ופליט, און דאס אָרט איז פיהל יאָהר געשטאַנען ליידיג אָהן אַ הויז, דערפון האָבען שוין דער נאָך די חסידים פערשטאַנען וואָס דעם רבי'נס כוונה איז געווען וואָס ער האָט געהייסען מיט זיך פאָהרען אין דעם שטעדטיל אַריין צום דאָקטאָר חאָטש דער דאָקטאָר פון זיין שטאָדט האָט אויך געקאָנט איהם אויסהיילען, זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן:

נאָך אַ ווינדערליכע געשיכטע פון הייליגען רבי'ן ר' אורי מסטרעליסק זצ"ל:

דער הייליגער רבי ר' יחיאל מיכל זצ"ל האָט דערציילט, אַז דער חסיד ר' חיים לייב האָט איהם דערציילט, אַז ער איז געווען אַ משמש ביים הייליגען רבי'ן ר' אורי מסטרעליסק זצ"ל, און דאָרט ביי דעם סטרעליסקער איז געווען אַ מנהג, אַז שבת צו יעדער סעודה האָט דער משמש געברענגט צוויי פלעשלעך וויין צום בענטשען:

אַמאָהל האָט זיך געטראָפען אַז דער משמש איז געגאַנגען צום שענקער נאָך וויין, און דער שענקער איז געווען אַ מתנגד, ער האָט נישט געגלייבט אין רבי'ן און אין זיינע מופתים, ער האָט אַלסדינג אָפגעלייקענט וואָס מען האָט איהם עפּיס דערציילט פון גרויסקייט פון דעם רבי'ן, איז איהם איינגעפאַלען ער וועט פּריווען דעם רבי'ן צו איז ער באמת אַזוי גרויס ווי מען זאָגט, האָט ער געגעבען דעם משמש צוויי פלעשלעך וויין "יין נסך" און ער האָט געוואָלט זעהן צו איז ער באמת אַ גרויסער מאַן, צו ער וועט וויסען צו דער וויין איז נסך וויין צו נישט, וואָרען אויב ער איז באמת אַ הייליגער מאַן דאַרף ער די זאַך מרגיש צו זיין פאַר'ן טרינקען:

דער משמש האָט גענומען די צוויי פלעשלעך וויין און איז געגאַנגען צום רבי'נס טיש, און אין מיטען וועג האָבען זיך אַרויסגעגליטש די צוויי פלעשלעך וויין פון זיין האַנד און זענען צובראָכען געוואָרען, דעם משמש איז די זאַך געווען זייער אַ גרויס ווינדער, ווייל איהם האָט זיך קיינמאָל נישט געטראָפען אַ סיבה אַז עס זאָל איהם עפּיס צובראָכען ווערען פון זיין האַנד, יעצט האָט ער אָנגעהויבען צו קלערען וואָס מען

טהט, צו זאל ער צוריק גיין נאך אנדערע צוויי פלעשלעך ווין, צו זאל ער גיין דעם רבי'ן זאגען אז די פלעשלעך ווין זענען צובראכען געווארען, ער האט זיך מיישב געווען אז עס איז גלייכער צוריק צו גיין צום שענקער נאך אנדערע צוויי פלעשלעך ווין, ווארען ביי דער צייט וואס איך וועל גיין צום רבי'ן זאגען אז די פלעשלעך זענען צובראכען געווארען און ביז איך וועל צוריק גיין נאך אנדערען ווין וועט דערווייל דער רבי מוזעןווארטען, דעריבער איז גלייכער איך זאל באלד צוריק גיין צום שענקער נאך אנדערע צוויי פלעשלעך ווין:

דער משמש איז צוריק געגאנגען צום שענקער און האט צו איהם געזאגט ער זאל איהם געבען נאך צוויי פלעשלעך ווין, ער האט איהם נישט געוואלט זאגען אז יענע צוויי פלעשלעך ווין זענען צובראכען געווארען ווייל עס האט איהם נישט געפאסט, ווארען מען האט איהם געהאלטען פאר א פלינקען מענטש, איהם איז קיינמאהל קיין זאך נישט צובראכען געווארען, דעריבער האט ער געזאגט אז מען דארף נאך צוויי פלעשלעך ווין, דער שענקער האט זיך פארווינדערט און האט געזאגט, איך האב נאך קיינמאהל נישט געהערט אז מען זאל דארפען מיין ווי צוויי פלעשלעך צום בענטשען דעריבער זאג מיר דעם אמת, דער משמש האט איהם נישט געוואלט זאגען דעם אמת אז זיי זענען צובראכען געווארען, דער שענקער האט איהם שטארק געבעטען ער זאל איהם זאגען דעם אמת, האט ער איהם צוליעב געטוהן און האט איהם דערציילט אז יענע פלעשלעך ווין האבען זיך איהם ארויסגעגליטשט פון די הענד און זענען צובראכען געווארען, דאן האט איהם דער שענקער דערציילט אז דאס וואס זיי זענען צובראכען געווארען איז צוליעב דעם ווייל ער האט איהם געגעבען יין נסך, און פון דאמאלס אהן איז דער שענקער געווארען פון דעם סטרעליסקער'ס חסידים, זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן:

נאך א וואונדערליכע געשיכטע פון היילינען רבי'ן ר' אורי מסטרעליסק זצ"ל:

אמאהל איז געקומען א חסיד צו דעם רבי'ן ר' אורי מסטרעליסק זצ"ל ער זאל איהם בענטשען, דער רבי האט איהם געבענטשט,

יין

און בשעת ער האט איהם געבענטש האט ער איהם געזאגט מיט דעם לשון: דיזער מענטש דארף האבען א ברכה און איך בענטש איהם:

דער חסיד איז צוריק געפאהרען בשלום צו זיך אהיים, און אין עטליכע טעג ארום איז ער שטארק שלאף געווארען ר״ל ביז ער האט שוין געהאלטען ביי גסיסה, און די חברה קדושה זענען שוין ביי איהם געשטאנען בשעת יציאת נשמה צו זאגען די פסוקים וואס מען דארף זאגען ביי א בר מינן ר״ל, פלוצלונג האט מען געזעהן אז ער האט זיך אויפגעחאפט און דאס פנים האט איהם זייער געלויכטען, און אין עטליכע מינוט ארום איז ער שוין געווען אין גאנצען געזונד אזוי ווי פריהער, און ער איז אראפגעגאנגען פון בעט:

די מענטשען וואס זענען ביי איהם געשטאנען האבען זיך זייער פארווינדערט, ווארען זיי האבען נאך קיינמאהל אזא זאך נישט געזעהן, זיי האבען איהם געפרעגט וואס איז מיט איהם געשעהן, האט ער זיי געענטפערט מיט דעם לשון:

בשעת איך בין געווען א גוסס ר״ל האט זיך מיר געדאכט אז איך שטיי פאר דעם בית דין של מעלה צום משפט, און אזוי ווי איך שטיי אזוי צווישען דער פמליא של מעלה האב איך דערפיהלט ווי א מענטש קומט אונטער מיר און נעמט מיך ארום מיט זיינע ארעמ׳ס און זאגט צו דער פמליא של מעלה, דיזער מענטש איז מיין און איהר זאלט איהם גאר נישט טוהן, די פמליא של מעלה האבען מיך באלד איבער געגעבען צו דיזען מענטש, דער נאך האב איך מיך אויסגעדרייט צו זעהן ווער דער איז וואס האלט מיך, האב איך געזעהן אז דאס איז דער רבי ר׳ אורי מסטרעליסק ז״ל, און דאמאלס האט זיך מיר געדאכטען אז ער לייגט מיך צוריק אויף דעם בעט, און אין דער זעלבער רגע וואס דער רבי האט מיך צוריק געלייגט אויף דעם בעט האב איך באלד געעפענט די אויגען און דאס פנים האט מיר אנגעהויבען צו לייכטען, און איך בין אין גאנצען געזונד געווארען, זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן:

נאך א וואונדערליכע געשיכטע פון הייליגען רבי׳ן ר׳ אורי מסטרעליסק זצ״ל:

דער גרויסער חסיד און גביר ר׳ מאיר׳ל פון שעדליץ איז אמאהל געפאהרען

געפאָהרען קיין לייפציג נאָך סחורה, איז איהם אויסגעקומען צו זיין צוריק צווועגס אין דער שטאָדט סטרעליסק, האָט ער זייער געוואָלט זיין ביים הייליגער רבי'ן פון סטרעליסק, וואָרען ער האָט געהערט אויף איהם זאָגען אַז ער איז אַ גרויסער צדיק אַז ער ווייסט כמעט נישט קיין צורה פון געלד, און ווי דער דאָזיגער גביר איז אַריינגעקומען צום הייליגען רבי'ן פון סטרעליסק, האָט דער רבי מיט איהם אָנגעהויבען צו שמועסען וועגען חסידות, האָט דער רבי געזעהן אַז ער איז פיהל אָנגעזאַפט מיט חסידות און ער איז אַ גרויסער בעל מדריגה, דער נאָך האָט איהם דער הייליגער רבי געפרעגט וואָס ער טהוט דאָ, און פון וואַנען ער פאָהרט, און ווי אַהין ער פאָהרט, האָט דער גביר געענטפערט, אַז ער פאָהרט יעצט מיט זיין סחורה צוריק פון לייפציג צו זיך אַהיים, נאָר דורכפאָהרענדיג האָב איך אָבגעטרעטען ביים הייליגען רבי'ן צו זעהן זיין התנהגות:

דער רבי האָט זיך זייער שטאַרק אָנגעהויבען צו פאַרווינדער'ן אויף דעם דאָזיגען גביר און האָט צו איהם געזאָגט, עס ווינדערט מיך זייער אויף אייך אַז אַזאַ בעל מדריגה ווי איהר זענט זאָלט גאָר עוסק זיין אין מסחר, וואָלט דען נישט גלייכער געווען אַז איהר זאָלט אַוועק לייגען דעם האַנדעל און זיך בעסער געמען צום לערנען, וואָרען צו וואָס טויג אייך געלד דאָס געלד האָט נישט קיין שום ווערט וואָס מען זאָל צוליעב דעם געלד אַוועק לייגען די תורה, און דאָס איז דאָך גאָר אַ נאַרישקייט פון אייך אַז אַזאַ מענטש ווי איהר זענט זאָל פערבייטען דאָס געלד פאַר דער תורה, און נאָך אַ זעלכע רייד האָט ער מיט איהם גערעדט אַלץ וועגען דעם אַז דאָס געלד איז גאָר נישט ווערט:

דער דאָזיגער חסיד און גביר ר' מאיר'ל ז"ל האָט אויסגעהערט זיינע רייד און ער האָט געשוויגען, ער האָט גאָר נישט געענטפערט דעם רבי'ן אויף זיינע רייד, וואָרען ער האָט נישט געוויסט וואָס צו ענטפערען אויף דיזע רייד, און ער האָט זיך געזעגענט מיט דעם רבי'ן און ער איז אַהיים געפאָהרען:

אין עטליכע טעג אַרום האָט זיך ביי דעם גביר געטראָפען אַ גניבה, עס האָבען זיך אַריין געחאַפט גנבים צו איהם און האָבען ביי איהם צוגע'גנב'עט די גאַנצע סחורה מען האָט איהם כמעט נישט איבער געלאָזט קיין איין שטיקעל סחורה און ער איז געוואָרען איין אָרימאַן און ער האָט נישט געדענקט דעם סטרעליסקער'ס רייד, וואָרען אַזעלכע רייד וואָס ביינען נישט אַריין אַ מענטש אין האַרץ דאָס ווערט באַלד פאַרגעסען,

דעריבער

דעריבער האָט ער שוין געהאַט אין גאַנצען פאַרגעסען די רייד פון הייליגען רבי'ן פון סטרעליסק, ער האָט זיך שוין נישט געקאָנט קיין שום עצה געבען, ער האָט אָנגעהויבען צו קלערען וואָס מען טהוט, האָט ער זיך מיישב געווען אַריין צו פאָהרען צום הייליגען רבי'ן ר' בונם פון פרשיסחא ער זאָל איהם דערציילען אַלעס וואָס האָט איהם געטראָפען, וואָרען ער פלעגט שטענדיג פאָהרען קיין פרשיסחא צום רבי'ן ר' בונם: דער דאָזיגער ר' מאיר'ל איז געקומען קיין פרשיסחא, איז ער באַלד אַריין געגאַנגען צום רבי'ן זייער פאַרוויינט און מיט גרויס עגמת נפש, און ער האָט דערציילט דעם רבי'ן זיין אומגליק וואָס עס האָט איהם געטראָפען, אַז ער איז פלוצלונג געוואָרען איין אָרימאַן, דער רבי ר' בונם האָט איהם אָנגעהויבען אויסצופרעגען ווי אַזוי זיין נסיעה איז געווען, און דורך וועלכע שטעדט ער איז דורך געפאָהרען ווען ער איז געפאָהרען קיין לייפציג, און דורך וועלכע שטעדט ער איז געפאָהרען צוריקפאָהרענדיג פון לייפציג מיט דער סחורה, און דער ר' מאיר'ל האָט איהם אָנגעהויבען צו דערציילען ווי אַזוי זיין נסיעה איז געווען פאָהרענדיג קיין לייפציג און צוריקפאָהרענדיג פון לייפציג, און דערווייל האָט ער איהם געזאָגט אַז ער איז געווען אין סטרעליסק, האָט איהם דער רבי ר' בונם געפרעגט צו ער איז דאָרט געווען ביים רבי'ן ר' אורי ז"ל, האָט ער געענטפערט יאָ, האָט דער רבי איהם געפרעגט וואָס ער האָט געטהון ביים רבי'ן פון סטרעליסק און וואָס האָט מיט איהם דער רבי גערעדט, האָט ער איהם דערציילט די אַלע רייד וואָס דער סטרעליסקער האָט מיט איהם גערעדט, אַז אַזאַ מענטש ווי איך דאַרף נישט אין זינען האָבען קיין געלד צו פאַרדינען נאָר צו זיצען און לערנען:

ווי דער רבי ר' בונם האָט אויסגעהערט זיינע רייד האָט ער געגעבען אַ פּאַטש מיט דער האַנד אויף דער צווייטער און האָט געזאָגט צו ר' מאיר'ל ווער האָט דיך געהייסען פאָהרען קיין סטרעליסק צום רבי'ן, האָסט דו דען נישט געוויסט אַז דער סטרעליסקער ווייסט נישט קיין צורה פון געלד, און ביי איהם איז געלד קיין שום חשיבות נישט, און דורך דעם וואָס דו ביסט ביי איהם געווען און ער האָט אין דיר דערקענט וואָס פאַר אַ מענטש דו ביסט, איז איהם די זאַך זייער נישט געפעלען, אַז אַזאַ מענטש ווי דו זאָל אוועק לייגען דאָס לערנען און זיך נעמען צום מסחר, דעריבער האָט ער געבעטען מען זאָל פון דיר אוועק נעמען דיין סחורה אין גאַנצען כדי דו זאָלסט דיך נעמען צום לערנען, דאַן האָט

הערשט

הערשט דער ר' מאיר'ל פארשטאנען די רייד פון סטרעליסקער וואס ער האט מיט איהם גערעדט, און דער רבי ר' בונם האט איהם געבענטשט מיט עשירות און ער איז צוריק רייך געווארען אזוי מי פריהער זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן:

נאך א וואונדערליכע געשיכטע פון הייליגען רבי'ן ר' אורי מסטרעליסק זצ"ל:

אמאהל איז דער רבי ר' זעליג געזעסען ביי דעם סטרעליסקער בשעת דער רבי איז נאך געלעגען אין בעט און געשלאפען, און ער האט געווארט ביז דער רבי וועט זיך אויפוואכען פון שלאף, דערווייל איז אריינגעקומען א חסיד צום רבי'ן און ער האט געברענגט א מתנה פאר דעם רבי'נס וועגען, די מתנה איז געווען א קארדענץ מיט אלערליי כלים וואס דאס שטעלט מען אנידער אויף דעם טיש בשעת א סעודה, און ווייל דער דאזיגער חסיד האט געקויפט צוויי קארדענצען איינס פאר זיינעט וועגען און דאס אנדערע פאר דעם רבי'נס וועגען, דעריבער האט ער געברענגט ביידע קארדענצען צום רבי'ן דער רבי זאל זיך אויסקלויבען וועלכע קארדענץ ער וויל, און אין אמת'ן האט דער דאזיגער חסיד באלד בשעת דעם קויפען געוויסט וועלכע ער קויפט פאר זיינעט וועגען און וועלכע ער קויפט פאר דעם רבי'נס וועגען, ער האט דעם ר' זעליגען אויך געזאגט וועלכע ער האט געקויפט פאר דעם רבי'נס וועגען, באר פונדעסטוועגען האט ער ביי זיך געטראכט, איך וויל עקסטרע זעהן וועלכע קארדענץ דער רבי וועט זיך אויסקלויבען, ער האט זיי אנידער געשטעלט אויף דעם טיש און ער האט אנגעזאגט דעם ר' זעליג וואס ער האט דא געווארט ביז דער רבי וועט זיך אויפוואכען פון שלאף, און ווען דער רבי וועט זיך אויפוואכען זאל ער איהם פארשטעלען די זאך מיט די קארדענצען און ער זאל זיך אויסקלויבען וועלכע ער וויל:

עס איז אזוי געווען, בשעת דער רבי איז אויפגעשטאנען פון שלאף האט איהם ר' זעליג דערציילט אז א חסיד האט דא געברענגט א מתנה פאר דעם רבי'נס וועגען א קארדענץ נאר ווייל ער האט געקויפט צוויי קארדענצען פאר זיינעט וועגען אויך איינע, דעריבער האט ער איבערגעלאזט

ביידע

ביידע קארדענצען אז דער רבי זאָל זיך אויסקלויבען וועלכע ער וויל, דער רבי האָט זיך גענומען פונקט די קארדענץ וואָס ער האָט טאַקע געקויפט פאַר דעם רבי'נס וועגען, דעם ר' זעליגען איז די זאך געווען א גרויס ווינדער:

דער רבי האָט געזעהן אז ר' זעליג ווינדערט זיך זייער אויף דעם וואָס ער האָט פונקט געטראָפען צו דער קארדענץ וואָס דער חסיד האָט געקויפט פאַר דעם רבי'נס וועגען, האָט דער רבי צו איהם געזאָגט, זאָלסט נישט מיינען אז איך האָב אין מיר רוח הקודש דעריבער האָב איך געטראָפען צו דער קארדענץ ניין, דאָס איז נישט קיין רוח הקודש נאָר איך וועל דיר דערציילען א מעשה וואָס עס האָט זיך מיר שוין פון לאַנג געטראָפען:

איך בין אמאָהל געווען ביי מיין ברודער אויף א חתונה ווען ער האָט חתונה געמאַכט זיין זוהן מיט אַ גרויסען גביר'ס א טאָכטער, און ווען איך בין געווען אויף דער חתונה האָט מיין ברודער מיר געוויזען די טייערע מלבושים וואָס דער מחותן האָט אָנגעגרייט פאַר דער כלה'ס וועגען, און צווישען די מלבושים איז געווען איין מלבוש וואָס עס איז געווען אין גאַנצען געוועבט פון גאָלד און באַזעצט מיט בריליאַנטען, און ווען ער האָט מיר געוואָלט ווייזען דאָס מלבוש האָב איך מיך אָפּגעריקט, איך האָב נישט געקאָנט צו גיין נאָהענט צום מלבוש, איך האָב געזאָגט אז דאָס מלבוש האָט זייער אַ שלעכטען ריח, דער ברודער מיינער האָט פון מיר זייער געלאַכט, און ווי איך האָב געזען אז ער לאַכט פון מיר האָב איך איהם געוואָלט ווייזען דעם אמת אז עס איז אזוי ווי איך זאָג כדי ער זאָל מעהר נישט לאַכען פון מיר, האָב איך באַלד געהייסען שיקען רופען זיין מחותן דעם גביר און איך האָב ביי איהם געפרעגט ווי ער האָט גענומען אזא טייער מלבוש, האָט דער גביר מיר דערציילט אז דאָס מלבוש האָט ער געקריגען אַ געשאַנק פון א גרויסען פריץ דערפאַר וואָס ער האָט געגעבען דעם פריץ צו פאַרדינען צוועלף טויזענד רענדליך וואָס דאָס געלד איז געשטאַנען איין יוד צו פאַרדינען, דערנאָך האָב איך געזאָגט צו מיין ברודער, אָבער יעצט זעהסט די שוין פאַר וואָס איך האָב נישט געקאָנט צו גיין צום מלבוש ווייל עס האָט אַ שלעכטען ריח, דער ברודער מיינער האָט זיך זייער פאַרווינדערט אויף דעם:

און יעצט זעהסט דו אז דאָס איז נישט קיין רוח הקודש, נאָר דער מענטש וואָס איז געהיטען פון גניבה און גזילה איז אז עס קומט צו

צו איהם אזא זאך וואס זי איז צוליעב גניבה אדער גזילה, איז די זאך פארמיאוסט אין זיינע אויגען, דעריבער בשעת איך בין מיר געגאנגען אויסקלויבען א קארדענץ איז די קארדענץ וואס דער חסיד האט געהאט געקויפט פאר זיינעט וועגען איז פארמיאוסט געווען האב איך געמוזט נעמען די צווייטע, זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן

נאך א ווינדערליכע געשיכטע פון הייליגען רבי'ן ר' אורי מסטרעליסק זצ"ל:

דעם סטרעליסקער'ס רבי'נס משמש האט אמאהל דערציילט וואס ער אליין האט געזעהן מיט זיינע אויגען ביים סטרעליסקער ז"ל, איינמאהל איז ער געווען ביים רבי'ן אין מיטען דער נאכט און דער רבי איז געזעסען און געלערענט מיט גרויס התמדה און איז געווען זייער פארקלערט ביים לערנען, און דאס ליכט האט שוין געהאלטען ביים אויסגיין, און דער רבי האט פונקט געהאלטען אין מיטען ענין, האט ער נישט געקאנט אוועק לייגען דאס לערנען, האט ער געזאגט צום משמש ער זאל אריין גיין אין דער צווייטער שטוב זוכען א ליכט אנצוצינדען, און ווייל די רביצען איז דארט געשלאפען האט ער נישט גוט געזוכט, בעוויל ער האט מורא געהאט ער זאל נאך אויפוועקען די רביצען מיט דעם זוכען, דעריבער האט ער נישט געפונען קיין ליכט, דערווייל האט ער דורך געקוקט דורך דעם לאך פון שליסעל פון דער טיער האט ער געזעהן אז דאס ליכט איז שוין אין גאנצען פארלאשען געווארען און דער רבי זיצט אין דער פינצטער, האט ער זייער מורא געהאט אריין צו גיין צום רבי'ן אהן א ליכט דעריבער האט ער זיך פארזאמט אין דער צווייטער שטוב א לאנגע צייט כדי דער רבי זאל מיינען אז ער זוכט נאך, און מיין האט שוין נישט דורך געקוקט דורך דעם לאך פון דער טיער צו זעהן וואס דער רבי טוהט:

פלוצלונג האט ער געגעבען א קוק האט ער געזעהן אז אין שטוב ביים רבי'ן איז ליכטיג געווארען און דער רבי זיצט ווייטער ביי דער גמרא פארטיעפט ביים לערנען אזוי ווי פריהער, און צוליעב דעם גרויסען פחד וואס ער האט געקריגען האט ער נישט געוויסט וואס צו טוהן

טוהן און איז אזוי געבליבען שטיין אויף דעם ארט אן א שוב ותנועה, דער נאך ווען ער האט זיך שוין אביסעל בארוהיגט און איז געקומען צו זיך, איז ער נאך אמאהל צוגעגאנגען צו דער טיער זעהן וואס דער רבי טוהט, האט ער געזעהן אז אויף דער גאנצער שטוב איז פינסטער נאר אויף דעם ארט ווי דער רבי זיצט און לערענט איז ליכטיג, און דער רבי איז אזוי געזעסען און געלערענט מיט גרויס התמדה ביז עס איז טאג געווארען:

ווען עס איז טאג געווארען איז דער רבי ארויסגעגאנגען און דער משמש איז געווען זייער בייגעריג צו וויסען וואס דא איז אזוינס געווען וואס עס איז ביינאכט ליכטיג געווען, דערווייל האט ער דערזעהן אויף דער טיש ליגען א קליין ספר וואס דער רבי האט דערינען פריהער אריין געקוקט, און ער האט געוויסט אז פריהער איידער ער איז געגאנגען זוכען א ליכט איז דאס ספר נישט געלעגען אויף דער טיש, ער האט גיך גענומען דאס ספר אין דער האנט אריין צו קוקען וואס דאס איז, כדי דער רבי זאל איהם טרעפען אריין קוקען אין ספר, האט ער געזען אז דאס ספר איז פיהל מיט הייליגע שמות, דאמאלס האט ער הע״שט פארשטאנען אז דער רבי האט מיט דיזע הייליגע שמות געמאכט ליכטיג זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן:

נאך א וואונדערליכע געשיכטע פון הייליגען רבי׳ן ר׳ אורי מסטרעליסק זצ״ל:

דער גרויסער חסיד ר׳ צבי הירש פון פארצעווו פלעגט זיין ביי פיהל צדיקים, אויך איז ער דארט געווען א שליח צבור, אמאהל איז דער ר׳ צבי הירש געווען אין סטרעליסק ביים הייליגען רבי׳ן ר׳ אורי, איז ער צוגעגאנגען שבת צום עמוד מקבל שבת זיין, און ווען ער האט געהאלטען ביי „מזמור לדוד הבו לה׳ בני אלים״, האט ער אנגעהויבען צו זאגען מיט א הויך קול ווי דער שטייגער איז, האט זיך איהם פלוצלונג געלאזט בלוט פון דער נאז אזוי ווי זיין געוואהנהייט איז געווען שטענדיג ווען ער פלעגט אנהייבען צו שרייען אויפ׳ן הויכען קול האט זיך איהם באלד געלאזט דאס בלוט, נאר שטענדיג פלעגט איהם רינען נאר אביסעל בלוט

בלוט און עס האָט באַלד אויפגעהערט, נאָר דאָס מאָהל איז איהם בעדונגען אַזוי פיהל בלוט אַז עס איז נישט מיגלעך געווען איינצוהאַלטען דאָס בלוט, ער האָט געהאַט גרויס עגמת נפש דערפון:

נאָר דערווייל ביי דער צייט וואָס דער עולם האָט געזאָגט דעם „מזמור לדוד כו׳״, האָט ער דערווייל אַרויסגענומען אַ פאַרטשײלע פון קעשענע און זיך צוגעהאַלטען די נאָז, נאָר עס האָט גאָר נישט געהאָלפען ער האָט געזעהן אַז דאָס בלוט רינט אַלע מאָהל מײן, און דאָ דאַרף ער נאָך אַמאָל געבען אַ געשרײ „הבו לה׳ כבוד ועוז״, און אַזוי אַלע פסוקים וואָס דער חזן זאָגט מיט אַ הויך קול וועט דאָך דאָס בלוט נאָך מעהר רינען און וואָס טהוט מען זיך פאַר אַ עצה, איז איהם אין זער רגע איינגעפאַלען ער זאָל ווייזען דעם רבי׳ן זיין אומגליק, נאָר ער האָט אָבער נישט געקאָנט צו גײן צום רבי׳ן ווייל דער עמוד איז געווען ווייט פון דעם אָרט ווי דער רבי איז געשטאַנען, נאָר דעם רבי׳נס זוהן ר׳ שלמה ער איז געשטאַנען נאָהענט פון דעם חזן, האָט ער איהם געזאָגט ער זאָל צו גיין צום רבי׳ן און איהם זאָגען פון זיין אומגליק, דער רבי ר׳ שלמה האָט אַזוי געטוהן, ער איז תיכף צוגעגאַנגען צום פאָטער צום הײליגען סטרעליסקער און איהם דערצײלט פון דעם אומגליק פון דעם חזן, און אין דער זעלבער רגע האָט דאָס בלוט אויפגעהערט צו רינען:

נאָך האָט דער ר׳ צבי הירש פון פאַרצעװ דערצײלט, אַז ער און דער הײליגער צדיק ר׳ ברוך ז״ל פון סטוצין זענען אַמאָהל געקומען קײן סטרעליסק צום הײליגען רבי׳ן ר׳ אורי זצ״ל פריהער פלעגען זײ פאָהרען צום הײליגען רבי׳ן ר׳ יוסעלע טאַרצינער זצ״ל, נאָר נאָך זיין פטירה זענען זײ געפאָהרען קײן סטרעליסק, און ביי סטרעליסקער איז געווען אַ מנהג אַז זיינע תלמידים פלעגען זיצען באַלד אין ערשטען חדר אַזוי ווי מען איז אַריינגעקומען און דאָרט לערנען, און ווען עס פלעגט קומען אַ חסיד דאָס ערשטע מאָהל צום רבי׳ן האָבען די תלמידים איהם נישט געלאָזט אַריין גײן צום רבי׳ן ביז זײ האָבען איהם פריהער געזרובט מיט זיבען פריון:

און ווי די צוויי חסידים זענען אַריין געקומען צום רבי׳ן אין שטוב האָבען דעם רבי׳נס תלמידים אָנגעהויבען זײ אויסצופריוען מיט די זיבען פריון, פלוצלונג האָט דער הײליגער רבי געעפענט די טיער און איז צו זײ אַריין געגאַנגען, האָט ער פאַרשטאַנען אַז זיינע תלמידים האָבען זײ אויך גענומען צום פאַרהער האָט דער הײליגער סטרעליסקער געזאָגט

צו

צו זיינע תלמידים, מיט דיזע צוויי מענטשען טשעפּעט נישט ווייל זיי קומען פון א גוט חדר, פון ר׳ יוסעלע טארצינער, איהר דארפט זיי שוין נישט פּריווען און דער רבי איז מיט זיי באלד אריין געגאנגען אין צווייטע חדר אריין, זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן:

נאך א ווינדערליכע געשיכטע פון הייליגען רבי׳ן ר׳ אורי מסטרעליסק זצ״ל:

אמאהל האט זיך געטראפען ביים סטרעליסקער מען איז צו איהם געקומען שפּעט ביינאכט אנקלאפען וועגען א געווינערין וואס איז געגאנגען שווער צו קינד, דער משמש האט געעפענט די טיער און מען איז אריין געגאנגען צום רבי׳ן, און ווי מען איז צוגעגאנגען צום רבי׳נס בעט האט מען געזעהן אז דער רבי שלאפט, נאר ווייל עס האט געהאלטען ביי סכנת נפשות האט מען דעם רבי׳ן אויפגעוועקט פון שלאף, און מען האט אנגעהויבען זייער שטארק צו וויינען פאר איהם ער זאל מתפלל זיין אז די געווינערען זאל האבען גרינג דאס קינד, דער רבי האט זיך תיכף אויפגעהויבען און זיך געוואשען די הענד און געזאגט ברכת התורה און האט זיך אנידער געזעצט אויף זיין שטוהל און גענומען א גמרא און זיך געזעצט לערנען, און ער האט געלערענט א שווערע קשיא פון תוספות און ער האט נישט געלערענט דעם תירוץ וואס תוספות ענטפערט נאר ער האט מיט זיין אייגענעם פארשטאנד פארענטפערט א תירוץ, די מענטשען וואס זענען געקומען צום רבי׳ן האבען נישט פארשטאנען די גאנצע זאך, זיי האבען גערעכענט אז דער רבי וועט מתפלל זיין פאר דער געווינערען און צום סוף האט ער זיך אנידער געזעצט לערנען, זיי האבען ניט געהאט די העזה צו צוגיין איבער פרעגען דעם רבי׳ן וואס ער טהוט, האבען זיי געבעטען די מענטשען וואס זענען דעמאלט געוועזען ביים רבי׳ן אז זיי זאלען איהם בעטען אז ער זאל מתפלל זיין פאר דער געווינערען, בעוויל עס האלט ביי סכנת נפשות, זיי האבען די זאך צווייעב געטוהן, בעווייל זיי האבען גערעכענט אז איבער א שלאפען ווי עס האלט ביי סכנת נפשות מעג מען מחלל שבת זיין, און דא איז דאך סכנת נפשות פאר צוויי מענטשען פאר די געווינערין און פאר דעם קינד מעגען זיי

א וודאי

אור עולם

א וודאי איבער פרעגען דעם רבי'ן, און ווי זיי האבען געזאגט דעם רבי'ן אז עס האלט ביי סכנת נפשות האט ער זיך תיכף אויפגעשטעלט פון זיין שטול און ער האט מתפלל געווען צו השם יתברך מיט דעם לשון: רבונו של עולם, אין דעם זכות וואס איך האב יעצט פארענטפערט די קשיא פון דעם תוספות, אזוי זאלסטו גיך אין באלד העלפען דער געווינערין אז זי זאל אויפגעבינדען ווערען און זי זאל האבען גיך און באלד דאס קינד, און עס איז אזוי געווען, אין דער זעלבער רגע האט די געווינערין געהאט דאס קינד, מען איז תיכף געלאפען זאגען דעם רבי'ן די בשורה, פון דעמאלט אן האבען די מענטשען פון סטרעליסק געזעהן ווי גרוי'ס דער סטרעליסקער רבי איז, זיין זכות זאל אונז ביישטיין מיר זאלען געהאלפען ווערען און זעהן ווי אונזער בית המקדש ווערט אויפגעבויעט ווערען במהרה בימינו אמן